

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

VLIV DISCGOLFU NA VNÍMÁNÍ KVALITY ŽIVOTA V OBCÍCH A MĚSTSKÝCH
ČÁSTECH
Diplomová práce

Autor: Bc. Marek Mynář, Rekreatologie
Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Rončák, Olomouc 2022

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Bc. Marek Mynář

Název diplomové práce: Vliv discgolfu na vnímání kvality života v obcích a městských částech.

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Miroslav Rončák

Rok obhajoby diplomové práce: 2022

Abstrakt: Discgolf je netradiční hra, která je podobná golfu a používá se v ní létající talíř. Za posledních 5 let se v České republice postavilo před 50 nových discgolfových hřišť a discgolf se stává velmi populárním. V této práci jsme mapovali vnímání kvality života v obcích a městských částech, kde se nachází discgolfové hřiště. Na vnímání kvality života rezidentů jsme nahlíželi ze 4 různých oblastí: vlivy na enviromentální, ekonomické a sociokulturní prostředí a dopady na zdraví člověka. Respondenti výzkumu jsou osoby, které žijí v blízkosti některého discgolfového hřiště (tudíž se v blízkosti hřiště aktivně pohybují). Obsahem teoretické části je přehled poznatků, tedy vymezení pojmu kvalita života a různé pohledy, jak na ni můžeme nahlížet a bližší popis rozvoje sportu z hlediska legislativy. Tato část také vysvětluje, co je to discgolf, popisuje historii a současnost tohoto sportu, systém discgolfových soutěží a pravidla a techniky hry. Dále se zde zmiňuje význam discgolfu pro Českou republiku a srovnání se zahraničím, informace o rozmístění discgolfových hřišť, dopad discgolfu na prostředí a život člověka a doporučení při projektování hřišť. Výzkumná část práce prezentuje výsledky získané z dotazníku popisující vliv discgolfu na vnímání kvality života, které slouží k podpoře rozvoje discgolfu v ČR a k popularizaci tohoto sportu. Díky výsledkům jsme zjistili, co občané vnímají na discgolfu jako prospěšné, a naopak které oblasti discgolfu jsou vnímány, jako překážka. Z výzkumu vyplynulo, že rezidenti vnímají pozitivní vliv discgolfu na životní prostředí, protože discgolfisté pečují o čistotu hřiště a ve dříve neudržovaných místech došlo ke zkulturnění a oživení prostoru. Rezidenti vnímají, že discgolf zlepšuje mezilidské vztahy, motivuje lidi ke sportu, a že díky discgolfu do daného místa přijíždí více lidí.

Klíčová slova: discgolf, kvalita života, sport, frisbee, park, volný čas, tělesná výchova

Bibliographic identification

Author's first name and Surname: Bc. Marek Mynář

Title of the master thesis: The influence of disc golf on the perception of quality of life in municipalities and city districts.

Department: Recreationology

Supervisor: Mgr. Miroslav Rončák

The year of presentation: 2022

Abstract: Disc golf is a non-traditional sport similar to golf, which uses a frisbee. Over the last 5 years, 50 new disc golf courses have been built in the Czech Republic, and disc golf is becoming very popular. In this paper, we mapped out the perceived quality of life in villages and urban areas where disc golf courses are located. We looked at these perceptions from 4 different viewpoints covering the effects on the environmental, economic, and socio-cultural environment and the impacts on human health. The respondents of the research are individuals who live close to a disc golf course (hence are active in the vicinity of the course). The theoretical section includes an overview of the findings, i.e. a definition of the life quality concept, different perspectives on how it can be viewed, and a more detailed description of the development of the sport in terms of legislation. This section also explains what disc golf is, and describes the history and present of the sport, the system of disc golf competitions, and the rules and techniques of the sport. It also discusses the importance of disc golf for the Czech Republic and comparison with foreign countries, information on the location of disc golf courses, the impact of disc golf on the environment and human life, and recommendations for course design. The research section of the thesis presents the results obtained from a questionnaire describing the impact of disc golf on the perceived quality of life, which serves to support the promotion of disc golf in the Czech Republic and to popularize the sport. Thanks to the results, we found what citizens perceive as beneficial about disc golf, and on the contrary, which areas of disc golf are perceived as obstacles. The research showed that residents see disc golf as beneficial to the environment, as disc golfers keep the courses clean and previously unmaintained areas have become more attractive and revitalized thanks to the courses. Residents feel that disc golf improves interpersonal relationships, motivates people to play sports, and that more people come to the area because of disc golf.

Key words: disc golf, quality of life, sport, frisbee, park, leisure time, physical education

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením
Mgr. Miroslava Rončáka, uvedl jsem všechny použité literární zdroje a další prameny uvedené
v referenčním seznamu a dodržoval jsem zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 26. 4. 2022

Děkuji všem, kteří mě podpořili při tvorbě této práce a díky radám a připomínkám mi pomohli tuto práci úspěšně dokončit. Dále děkuji všem, kteří mi pomohli vytvořit a otestovat pilotní verzi dotazníku, která byla po úpravách užita ve výzkumu. Speciální poděkování patří Martinovi Melhubovi za podporu při překladu, všem starostům a primátorům, kteří se zasadili o sdílení dotazníku, Kryštofovi Novákovi a Pavlovi Voloczkoví z discgolfových obchodů za podporu při realizování výzkumu. Dále chci poděkovat Jakubovi Kudrnovi a discgolfovému podcastu „Ať to lítá“ za zmínku o konání výzkumu a Robinovi Doleželovi za pořízení fotografických materiálů a především Mgr. Miroslavovi Rončákovi za vedení práce a poskytnutí dobrých rad a připomínek.

Obsah

Úvod	7
1 Přehled poznatků.....	8
1.1 Vymezení pojmu kvalita života	8
1.1.1 Různé pohledy na měřítko kvality života.....	9
1.1.2 Legislativa a urbanistika.....	11
1.1.3 Oživování prostoru, udržitelnost a terminologie vztahující se ke zkoumání discgolfu	13
1.2 Discgolf	16
1.2.1 Historie a současnost.....	18
1.2.2 Základní pravidla a terminologie vztahující se ke zkoumání discgolfu	19
1.2.3 Základy techniky hry discgolfu a druhy disků	22
1.2.4 Systém soutěží v discgolfu a sportovní chování.....	25
1.2.5 Lokace discgolfových hřišť v ČR a zahraničí	27
1.2.6 Význam discgolfu pro ČR.....	30
1.2.7 Rozdíly v discgolfu mezi ČR a zahraničím.....	31
1.2.8 Jak pandemie ovlivnila popularitu discgolfu?	33
1.3 Dopad discgolfu na člověka	34
1.3.1 Vliv na sociokulturní, ekonomické a enviromentální prostředí a dopady na zdraví člověka.....	35
1.3.2 Discgolfový turismus	41
2 Cíle práce.....	43
3 Metodika.....	45
3.1 Metody sběru a zpracování dat	45
3.2 Charakteristika výzkumného souboru.....	47
4 Výsledky.....	51
4.1 Enviromentální prostředí.....	51
4.2 Ekonomické prostředí	54
4.3 Sociokulturní prostředí.....	55
4.4 Zdraví člověka	63
5 Diskuse	65
Závěr	68
Referenční seznam	70
Přílohy	78

Úvod

Discgolf je sport, který se hraje v přírodě pomocí disků. Tento sport je velmi podobný golfu. Hráči začínají na výhozišti a snaží se na co nejmenší počet hodů postupně dostat discgolfový disk do určeného discgolfového koše (Ultimo 2, 2021). Popularita discgolfu v ČR prudce roste a při srovnání s popularitou golfu v jeho začátcích, je dle Oldakowski, R., & Mcewen, J. W., (2013) růst discgolfu a jeho šíření daleko rychlejší a intenzivnější. V tuto chvíli je v ČR kolem 130 různých discgolfových hřišť. Každý hráč i když hraje v tzv. flightu (ve skupině hráčů) soupeří především sám se sebou a se hřištěm samotným, proto se na hřišti mohou setkávat hráči různé herní úrovně, a přesto si mohou užít hru společně. Ke hře v základním vybavení si potřebujete zakoupit pouze disk a přijít na některé z discgolfových hřišť. Postupem času si můžete přikupovat různé disky, které jsou vhodné na různé vzdálenosti a mají různé letové vlastnosti. Vybavení není drahé, běžný disk stojí méně než 250 korun (Oldakowski, R., & Mcewen, J. W., 2013). Hřiště jsou většinou zdarma a volně přístupné pro veřejnost v kterékoli roční době.

V této práci se zaměřím na to, jakým způsobem lidé vnímají přítomnost discgolfového hřiště a hru discgolfu samotnou. Pomocí jednoduchého dotazníku se budu residentů, kteří žijí v blízkosti discgolfového hřiště ptát na otázky, které nám objasní jejich vnímání kvality života v souvislosti s přítomností discgolfového hřiště.

Discgolf je v kontextu České republiky netradiční sport, který je za posledních několik let na obrovském vzestupu. Tento sport se prezentuje jako sport pro všechny, tedy pro všechny lidi bez rozdílu. Discgolfová hřiště se často staví v blízkosti obydlených oblastí, aby sloužilo právě lidem, kteří k němu budou mít jednoduchý přístup. Taková hřiště můžeme najít například v městských parcích, lesoparcích mezi obytnými domy. Rezidenti na nový sport, který se objeví v dosahu jejich domova reagují různě. Discgolfová komunita obecně propaguje pozitiva tohoto sportu. Příklady nejčastějších názorů: discgolf není příliš fyzicky náročný, je vhodný pro všechny věkové skupiny, je časově nenáročný, je finančně dostupný, uspoří veřejné prostředky, je prostorově nenáročný, vyžaduje minimální údržbu, oživí skomírající prostory či podněcuje cestovní ruch (DiscGolf hřiště, 2017).

Jelikož je tento sport v českém kontextu relativně nový, tak neexistují studie, které by tyto argumenty discgolfové komunity, jakkoliv potvrzovaly. Z toho důvodu je nezbytné zjistit vnímání těchto témat v souvislosti s discgolfovým hřištěm právě residentů žijících v jeho v blízkosti a dotazovat se jich, jakým způsobem existence discgolfu v blízkosti domova přímo ovlivňuje jejich kvalitu života.

1 Přehled poznatků

V této kapitole vymezím pojem kvalita života, zasadím ho do kontextu různých úhlů pohledu na tuto problematiku a blíže popíšu rozvoj sportu z hlediska legislativy. Objasním, co je to hra discgolf, systém discgolfových soutěží, nastíním historii a současnost tohoto sportu a popíšu rozdíly v discgolfu v ČR a zahraničí. Dále vysvětlím základní pravidla discgolfu a zmíním různé techniky hry discgolfu a druhy disků. Na závěr této kapitoly popíšu, význam discgolfu pro ČR, informace o rozmístění discgolfových hřišť, dopad discgolfu na prostředí a život člověka v kontextu discgolfového turismu a zmíním, jak pandemie koronaviru ovlivnila popularitu discgolfu.

1.1 Vymezení pojmu kvalita života

Abychom mohli definovat kvalitu života, musíme nejprve definovat jednotlivé pojmy, jako je život a kvalita.

Dle Gurkové (2011) pojem život zahrnuje jevy a činnosti charakterizující živý organismus v kontextu jednotlivce. Chápeme jej jako komplexní pojem zahrnující všechny podstatné oblasti (rodinný, společenský, citový, pracovní, atd...). Pojmem život tedy naznačujeme i způsob, jakým žijeme. Autorka dále uvádí, že pojem “kvalitní” je v běžné komunikaci obecně uznávaný jako “dobrý”. Když řekneme, že kvalita života člověka není dobrá, tak máme na mysli, co jedinec subjektivně prožívá a co cítí.

Dle Bednáře (2013) kvalita znamená jakost a je to tedy údaj o vlastnosti nějaké věci. Kvalitu můžeme posoudit smyslovým poznáním, díky tomu však hodnocení kvality závisí na úsudku a schopnostech pozorovatele.

Podle World Health Organization (2012) je pojem kvalita života samotné “vnímání jednotlivců o svém postavení v životě v kontextu kultury a hodnotových systémů ve kterém žijí, a ve vztahu k jejich cílům, očekáváním, standardům a obavám“. Dále Světová Zdravotnická Organizace říká, že se kvalita života vztahuje k subjektivnímu hodnocení, které je zakomponováno v kulturním, sociálním a environmentálním kontextu.

Pokud bychom nahlíželi na pojem kvality života z objektivní stránky, pak by se dalo říct, že: “Objektivní kvalita života sleduje materiální zabezpečení, sociální podmínky života, sociální status a fyzické zdraví. Lze ji tedy vymezit jako souhrn ekonomických, sociálních, zdravotních a environmentálních podmínek, které ovlivňují život člověka.” (Mühlpachr, 2005).

Pojem kvalita života je velmi těžké definovat, protože může zahrnovat oblasti od fyzických funkcí přes dosahování osobních cílů až po prožívání štěstí. Koncept kvality života nemá zatím žádnou všemi přijatelnou definici a stává se předmětem mnoha různých výkladů (Gurková, 2011). V této práci se budu zabývat subjektivním vnímáním života neboli tím, jak lidé kvalitu života v souvislosti s rozvojem discgolfru vnímají.

1.1.1 Různé pohledy na měřítko kvality života

Kvalitu života v českém kontextu hodnotíme dle dokumentu „Strategický rámec Česká republika 2030“ ve kterém je definováno 11 oblastí kvality života (Život v regionech, 2022).

V následujících oblastech můžeme hodnotit kvalitu života v ČR dle již zmíněného strategického rámce:

- 1) **Příjem a bohatství**
- 2) Zaměstnanost
- 3) Bydlení
- 4) **Zdraví**
- 5) **Slad'ování soukromého a pracovního života (Work-Life Balance)**
- 6) Vzdělání
- 7) **Mezilidské vztahy**
- 8) **Dobré vládnutí a občanská angažovanost**
- 9) **Životní prostředí**
- 10) **Bezpečnost**
- 11) **Osobní pohoda**

Přítomnost discgolfového hřiště může určitým ovlivňovat 8 ze zmíněných 11 oblastí. **Příjem bohatství** se spojuje se zvýšeným počtem discgolfových turistů využívajících místních služeb, oblast **zdraví** se váže na realizaci pohybu a tím prevenci onemocnění, oblast **slad'ování soukromého a pracovního života** může být spojena s možností využití volného času, oblast **mezilidských vztahů** se váže na setkávání různých vrstev obyvatel na discgolfovém hřišti, **občanská angažovanost** může být spojena s pořádáním místních discgolfových turnajů či tvorbou lokálního discgolfového klubu, oblast **životního prostředí** může souviset s péčí o discgolfové hřiště, snížení množství odpadků, sekání trávy, zpřístupnění zarostlých prostor, oblast **bezpečnosti** může být spojena s tím, že se v oblasti vyskytuje více lidí, což může být prevence vandalizmu a sociálně patologických jevů a **osobní pohoda** je s discgolffem spojena s uspokojením svých potřeb skrze sport. Dle Davis (2019) osobní pohoda neboli well beeing

vychází z myšlenek, činů a zkušeností. Pokud například myslíme pozitivně, tak máme větší tendenci mít osobní pohodu.

Jiný zdroj (*Quality of Life Indicators - Measuring Quality of Life*, 2020) hovoří o 8 + 1 dimenzích, kterými se dá měřit kvalita života. V ideálním případě by měly být tyto dimenze zvažovány současně, protože mezi nimi mohou být spojitosti. Hovoříme tedy o dimenzích:

- Materiální životní podmínky (příjmy, spotřeba a materiální podmínky)
- Produktivní nebo hlavní životní aktivity
- Zdraví
- Vzdělání
- Volný čas a sociální interakce
- Ekonomické zabezpečení a fyzické bezpečí
- Správa a základní práva
- Přírodní a životní prostředí
- Celková zkušenost života

Dle (Burckhardt & Anderson, 2003), americký psycholog jménem John Flanagan měřil kvalitu života již v roce 1970. Používal kategorie, které byly později upraveny pro použití ve skupinách s chronickými nemocemi. Tyto kategorie byly následující:

- Materiální blaho/finanční zabezpečení
- Zdraví
- Vztah s rodiči, sourozenci a dalšími příbuznými
- Mít a vychovávat děti
- Vztahy s manželem nebo partnerem
- Vztahy s přáteli
- Pomáhat nebo povzbuzovat ostatní
- Účast v organizacích a veřejných záležitostech
- Intelektuální rozvoj
- Osobní pochopení sebe sama
- Pracovní role
- Kreativita/osobní projev
- Socializace
- Pasivní a pozorovací rekreace (rekreace, která nevyžaduje speciální vybavení či hřiště)
- Aktivní a participativní rekreace (rekreace, která vyžaduje speciální vybavení či hřiště)

Díky zmíněným příkladům můžeme konstatovat, že pohledy na měření kvality života se různí. Je to i známka toho, že změřit kvalitu života jako takovou není jednoduché, a proto je vždy důležité pečlivě vybrat, které aspekty vlastně chceme měřit.

1.1.2 Legislativa a urbanistika

Zákon o podpoře sportu

Zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb. s platností od 30. 3. 2001 upravuje priority v oblasti sportu a také úkoly, které mají obce v kontextu sportu plnit.

§ 1a – Priority v oblasti sport: „**(1)** Hlavní význam podpory sportu a turistiky je zlepšování kvality života občanů a jejich zdraví ve všech věkových skupinách. **(2)** Hlavními prioritami v oblasti sportu je podpora sportu dětí a mládeže a jejich trenérů a podpora sportovních reprezentantů České republiky“ (Zákon č. 115/2001 Sb., 2022).

Jelikož je hlavní význam podpory sportu ve všech věkových skupinách, tak můžeme konstatovat, že z tohoto hlediska je discgolf ideálním sportem, protože je pro všechny věkové skupiny. U každého discgolfového hřiště se časem vytvoří discgolfový klub. Priorita sportu dle tohoto zákona je tyto kluby podporovat a podporovat také trenéry, kteří vychovávají mladou discgolfovou generaci. To potvrzuje i další část zmíněného zákona, která hovoří o úkolech obcí stanovených zákonem.

„**§ 6 - Úkoly obcí (1)** Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména: **a)** zabezpečují rozvoj sportu pro všechny, zejména pro mládež, **b)** zabezpečují přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů, **c)** zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů, **d)** kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení, **e)** zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu. **(2)** Obec zpracovává v samostatné působnosti pro své území plán rozvoje sportu v obci a zajišťuje jeho provádění“ (Zákon č. 17/1992 Sb., 2017).

Strategický plán rozvoje města, akční plán a koncepce sportu a podpory pohybu v Olomouci.

Každé město by mělo mít svou strategii, která je stanovena na určité období několika let a která je konkretizována akčním plánem, který bývá na rok a vychází z daného strategického plánu rozvoje města. Akční plán je nejrychlejší cesta, jak dosáhnout cíle.

Pro naše účely uvedu jako příklad město Olomouc. Dokument, který zastřešuje celé plánování je „Strategický plán rozvoje města“ (Strategický plán rozvoje města Olomouce,

2017). Konkrétní oblasti strategického plánu na daném území upravují různé koncepce (v jiných městech či obcích se tento dokument může nazývat například plán rozvoje sportu). Oblast sportu upravuje „Koncepce podpory sportu a pohybu“, která je například v Olomouci stanovena na 6 let (2022–2027) a definuje očekávání a cíle, jichž chce město v budoucnosti v této oblasti dosáhnout. Tato koncepce mimo jiné analyzuje město a zjišťuje pokrytí možností sportu v jednotlivých oblastech. Věnuje se dostupnosti městských parků, počtu a kvalitě dětských hřišť a sportovišť v souvislosti počtem dětí ve školním věku a sportovní infrastruktury majetku města. Celkově se na území města Olomouce nachází 20 smíšených hřišť a 27 sportovišť, které jsou volně přístupné a bezplatné. Tato koncepce řeší mimo jiné financování sportu a poukazuje na to, že v Olomouci z rozpočtu města v letech 2014–2019 bylo průměrně investováno do sportu 8,08 % rozpočtu města. Výdaje města na sport v roce 2019 byly 137 mil. Kč (Koncepce podpory sportu a pohybu, 2021). Tato koncepce reflektuje fakt, že rozvoj lidské společnosti a vývoj pracovních technologií ve 21. století odstranil těžkou fyzickou práci a významně omezil rozsah běžné fyzické práce. To se promítá do snížení obecné pohybové aktivity člověka, zhoršování zdravotního stavu, nárůstu nadváhy, obezity a dalších civilizačních onemocnění, zhoršování kvality života a zvyšování mortality v důsledku nedostatku pohybu. Dle této koncepce se z životního stylu dětí nevytrácí sport, ale každodenní přirozený pohyb. Tato koncepce si klade 5 hlavních cílů: 1) kvalitní řízení podpory sportu 2) podpora pohybu ve školství 3) organizovaný sport pro všechny 4) dostupnost infrastruktury jako hlavní motivace k pohybu všech a 5) efektivní marketing a vzdělávání.

Plán rozvoje sportu (Sezemice)

Nyní uvedu příklad jiného města, které má ve svém plánu rozvoje sportu stavbu discgolfového hřiště. Tento plán je stanoven na roky 2021–2026 a týká se města Sezemice. Tohle město v roce 2018 na základě zpracované studie začalo s budováním sportovně relaxačního parku Mlynářka, kde je plánována nová sportovní infrastruktura. Mimo vybudovaného hřiště s workoutovými sestavami a skateparkem se plánuje další hřiště pro aktivní relaxaci občanů jako jsou například hřiště pro plážový volejbal, discgolfové hřiště a PUMPTRACK dráha. Dále město plánuje vybudovat v prahu Mlynářka naučnou stezku (Plán rozvoje sportu Sezemice 2021–2026, 2021).

Plán rozvoje sportu a sportovišť – Králíky

Ve městě Králíky je vybudováno discgolfové hřiště od roku 2017 (DGC Wild Eagles, 2022). Aktuální plán rozvoje sportu a sportovišť města Králíky je stanoven na období 2021–2024. I když je hřiště vybudované, můžeme si všimnout, že tento plán s ním dále pracuje. V plánu rozvoje sportu a sportovišť je uvedeno, že je město Králíky v rámci projektu „Místní agenda 21“ zapojeno do aktivit které jsou zahrnuty pod pojmem „Zdravé město“. Od školního roku 2018/2019 působí při ZŠ Králíky discgolfový kroužek (Plán rozvoje sportu a sportovišť Králíky 2021–2024, 2021).

Dále plán zmiňuje plánované pořádání nadregionálních sportovních akcí. Tyto akce jsou například: Králícký triatlon, Běh alejí (zařazeno do Iscarex poháru), Králícký Lískovec (zařazeno do Iscarex poháru), lyžařský závod v rámci Českomoravského poháru mládeže (běh na lyžích), Králícká časovka (silniční kola, zařazeno do Moravského poháru); Králícké okruhy (silniční kola, zařazeno do Moravského poháru), ale také discgolfové turnaje zařazené do pohárových závodů.

Plán v kontextu discgolfu

Když se zamyslíme, nad rozvojem obce v kontextu discgolfu, musíme si nejprve položit otázku, kde vlastně všude lze hrát discgolf. DiscGolf hřiště (2017) uvádí, že discgolf lze hrát všude v přírodě neboli všude tam, kde je dostatek místa a vhodný terén. Dle tohoto zdroje jsou ideální větší městské parky nebo příměstské oblasti s volnými i křovinatými plochami řídce porostlými stromy. Není výjimkou, když se hřiště staví v zámeckých parcích, lesoparcích, nebo jako zpestření v lázeňských centrech, či lyžařských areálech, kde se dá hrát mimo lyžařskou sezonu.

Novák P. (2012) dodává, že k následujícímu rozvoji discgolfové komunity je nezbytná dostupnost potřebného vybavení a také existence navazujících projektů, jejichž cílem by mělo být pracovat s nově vzniklou discgolfovou komunitou (asociace, kluby, atd...).

1.1.3 Oživování prostoru, udržitelnost a terminologie vztahující se ke zkoumání discgolfu

Oživování prostoru

Každé město či obec by měla mít ve svých strategiích zahrnuty postupy, které by měli vést ke kultivaci a udržování opuštěných, nevyužívaných a neudržovaných prostor. Discgolf se často staví v místech, která jsou odlehlá, nebo nejsou často využívána (DiscGolf hřiště,

2017). Tím, že se v dané lokaci objeví discgolfové hřiště, místo přitáhne více turistů, oživí se daný prostor a celkově se zvýší atraktivita prostoru, ve kterém je hřiště vybudováno. Discgolf je příjemný způsob, jak smysluplně trávit volný čas v přírodě sportem, ve kterém převažuje chůze a díky tomu slouží jako prevence proti civilizačním nemocem jako je cukrovka nebo obezita.

Lidi nelze nutit k pohybu, ale lze jim poskytnout podmínky, aby si našli svou vlastní cestu. Pokud je v dané lokaci nedostatek možností pro vykonávání pohybových aktivit, obyvatelé daného místa jsou méně fyzicky aktivní než obyvatelé v místech, kde jsou možnosti pro vykonávání pohybové aktivity bohaté. V discgolfovém světě se v České republice strhla velká lavina se stavbou discgolfových hřišť. V některých místech se například postavilo discgolfové hřiště, lidé si hru discgolfu oblíbili a začali se na něj sjíždět i hráči z širšího okolí. Postupem času chtěli tito hráči discgolfové hřiště i ve svém městě, a proto i radní jiných měst s podporou discgolfových firem na tuto poptávku obyvatel reagovali a discgolfové hřiště vystavili.

Udržitelnost

Udržitelnost je dle Macháče (2021) schopnost uspokojení základních potřeb dneška, a to bez kompromitování současné a budoucí generace. Tato aktivita se dá rozdělit na tři aspekty – ekologické, sociální a ekonomické. Jde o schopnost kontinuální existence bez toho, aniž bychom zlikvidovali drahocenné zdroje planety Země. Dle autorů Vaidya a Chatterji (2020) má rychlá urbanizace za následek rostoucí počet environmentálních, sociálních a ekonomických dopadů, a proto existuje naléhavá potřeba, aby města byla udržitelnější, tj. odolná, bezpečná, inkluzivní, ekologická a kompaktní.

Strategické plány se stále více zabývají otázkami udržitelnosti. Místa, ve kterých se staví discgolfová hřiště jsou z pravidla na zelených plochách a samotná stavba discgolfového hřiště není velkým zásahem do přírody. Discgolfová výhoziště a discgolfové koše jsou z pohledu legislativy brány jako parkový itinerář, tedy objekty, na které není potřeba stavební povolení. Parkový itinerář jsou obvykle lavičky, pouliční lampy, odpadkové koše či stojany na kolo. Místo v přírodě, které je takto osazeno discgolfovým hřištěm může podléhat drobné úpravě terénu ve formě vysekávání náletů, sekání trávy a případně drobných terénních úprav při stavbě výhoziště či betonování koše. Z hlediska udržitelnosti je discgolfové hřiště sportovištěm nenáročným na materiál, které potřebuje minimální údržbu jako je například sekání trávy (DiscGolf hřiště, 2017). Discgolfové hřiště a jeho vlivy mohou zatěžovat přírodu tím, že do dané lokace přijíždí více lidí a díky tomu se vyšlapávají mezi jamkami cestičky,

přibývá více odpadků a ničí se zeleň nesprávně odhozenými disky. Více odpadků však není praxí, protože sami discgolfisté čistí místo od odpadků a podnikají kroky k tomu, aby zásah do přírody byl minimální (na stromy, kde je riziko zásahu umísťují ochranné prvky).

Většina měst se snaží držet konceptu udržitelnosti. Příkladem toho je město Olomouc, které vydalo brožuru s názvem „Plníme programové prohlášení rady města 2018–2022“ (2021) která popisuje, jak město Olomouc postupuje dle akčního plánu udržitelné městské mobility. Město se například snaží motivovat občany k udržitelné mobilitě tak, že staví nové cyklostezky a cyklotrasy, u hlavního vlakového nádraží v parcích i v centru města řeší parkování kol, připravuje prodloužení tramvajové trati na Povel a Nové Sady, mění cenovou politiku MHD, nebo opravuje mosty a lávky.

Terminologie vztahující se ke zkoumání discgolfu

Životní prostředí

Zákon č. 17/1992 Sb. § 2 o životním prostředí definuje životní prostředí jako vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Dle tohoto zákona je jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie (Zákon č. 17/1992 Sb., 2017). Obecně jde o všeobecnou snahu respektovat přírodu takovou jaká je, mít udržitelé hospodářství, neměnit nesmyslně koryta řek, nekácet lesy a žít tak, abychom žádné ministerstvo životního prostředí nepotřebovali.

Životní prostředí je podle definice Ministerstva životního prostředí České republiky systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. Je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Složkami je především ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Podle definice UNESCO je životní prostředí ta část světa, s níž je člověk ve vzájemném působení, kterou používá, ovlivňuje a které se sám přizpůsobuje (Prerov.eu, 2022).

Čistota

Tento pojem může znamenat stav toho, co je čisté, bez špíny, nebo stav toho, co je čisté, bez příměsí. Když se bavíme o čistotě, máme na mysli prostředí bez cizích látek. Pokud se bavíme o čištění něčeho, znamená to odstraňování nečistot. Pokud se bavíme o hygienickém čištění, zbavujeme se také neviditelné špíny, bakterií a dalších patogenů (Lindström, 2020).

Sociálně-patologické jevy

„Sociální patologie je označení pro jevy, které společnost klasifikuje jako nežádoucí (sociálně-patologické), protože porušují sociální, morální či právní normy společnosti (často např. kriminalita, toxikomanie, vandalismus, domácí násilí a další) jakož i pro příčiny těchto jevů“ (Informační centrum pro mládež, 2021).

Kriminalita

Kriminalita neboli zločinnost je označení pro možný výskyt trestného nebo kriminálního chování, které zahrnuje trestné činy, spáchané v určité společnosti. Kriminalita je sociálně patologický jev, který má mnoho aspektů (společenské i osobní, trestněprávní, sociologické, psychologické, psychiatrické, pedagogické a jiné), proto je v současnosti předmětem zájmu více vědních disciplín = kriminálních věd, mezi které patří trestněprávní věda, kriminální politika, kriminalistika a kriminologie (Zoubková, Moulisová, 2004, s. 8-12; Novotný, Zapletal, 2004, s. 25-30).

Zdraví

Zdraví je stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody, nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo vady (*Constitution of the World Health Organization*, 2021).

Osobní pohoda

Kmošek (2018) prohlašuje, že osobní pohoda je stav, kdy nám je dobře. Tento pojem se užívá i pro pojmy jako jsou spokojenost nebo životní spokojenost a slovo blaho, štěstí a radost. Dále tento autor uvádí, že pojem well-being lze charakterizovat jako stav úplné tělesné, duševní a společenské pohody a že je pojem osobní pohoda spojován s pojmem celkové kvality života a hodnocením kvality života jako celku.

1.2 Discgolf

Discgolf je sport při kterém se používá létající talíř (discgolfový disk). Pravidla vychází z pravidel klasického golfu. Cílem hry je na co nejmenší možný počet hodů dostat discgolfový disk (frisbee) z výhoziště do discgolfového koše (DiscGolf club Hunters, 2021). Hráč odhodí svůj první hod z výhoziště. Svůj druhý hod odhazuje z místa, kde se jeho disk zastavil po prvním hodu. Hráč si každý hod počítá a pokračuje tak, dokud disk nevhodí do discgolfového

koše a tím odehraje danou jamku. Vítězem se stává hráč, který dokončí celé hřiště (všechny jamky na hřišti) s nejmenším počtem hodů. (DiscGolf hřiště, 2017).

Jamky jsou většinou stavěny tak, aby jich bylo možné dosáhnout třemi hody. Dle Eastham (2015) je discgolf oproti běžnému golfu hra snažší a lze tak jednodušeji dosáhnout úspěchu. Nejčastěji jsou jamky od výhoziště vzdáleny v rozmezí 50–150 m (Trendafilova & Waller, 2011). Discgolf se může hrát všude, kde je dostatek místa a vhodný terén. Nejvhodnější jsou pro hru discgolfu větší městské parky, nebo příměstské oblasti se dřevinami. Jamky se designují tak, aby byly pestré. To znamená, aby byly ve hře zařazeny jamky s převýšením, vodními překážkami nebo aby hráči museli překonávat stromy či křoviny. Množství těchto překážek, které může ztěžovat nadmořská výška či délka jamky, ovlivňuje její obtížnost (Oldakowski, R., & McEwen, J. W., 2013). Čím je jamka složitější, tím větší je určený „PAR“ jamky, tedy počet hodů na kolik se předpokládá její zdolání. Obvykle je jamka stavěná na par 3, méně často na par 4 a ve velmi výjimečných případech par 5. Hráč může hrát na discgolfovém hřišti sám, nebo ve skupině (ve flightu). Dle výzkumu Bielky V. (2018) můžeme říct, že energetický výdej při hraní discgolfu nezávisí na výškovém profilu hřiště.

DiscGolf hřiště (2017) hovoří o tom, že se jedná o sport, který není náročný na výbavu, dá se snadno naučit a může jej provozovat takřka každý bez rozdílu pohlaví i věku. U discgolfu jsou tedy minimální nároky na materiál, protože potřebujete jen discgolfový disk a mohou jej hrát společně hráči různých herních úrovní. Z toho důvodu je také tento sport vhodný všechny věkové kategorie, pro rodiny s dětmi, nebo pro hru mužů a žen současně. Všichni mohou hrát společně. Hraje se na discgolfovém hřišti, které má obvykle 6, 9 nebo 18 jamek. V současnosti je podle Ultimo (2021) v ČR kolem 130 různých discgolfových hřišť a tento počet stále narůstá. Během pandemie koronaviru tento sport vzrostl na popularitě. Je to také z toho důvodu, že se odehrává ve venkovním prostředí, v malém počtu lidí a pandemie s někdejšími restrikcemi jej výrazně neomezovala na rekreační úrovni.

Discgolf (viz obrázek č.1) se řadí do novodobých netradičních sportů. Vychází ze skupiny frisbee sportů, do které patří i další sporty, jako je například Frisbee Ultimate, Discathlon, Double Disc Court (Hrajdiscgolf, 2013).

Obrázek č.1 Hra discgolfu.

1.2.1 Historie a současnost

Historie

Podle Piechy (2013) není lehké na otázku kdy vznikl discgolf jednoznačně odpovědět, protože existuje několik různých spisů od lidí, kteří hráli golf s létajícím diskem. Tyto skupiny se navzájem neznali a nevěděli, že by někdo další to samé prováděl. Nesetkali se tedy časově, ani geograficky.

Novodobý Discgolf pravděpodobně započal na začátku 60 let minulého století. Studenti z Rice Univerzity v Texasu hráli místo discgolfových košů na určené stromy. Hráči v Georgii hráli na 50 galonové sudy původně určené na odpadky (*History of the Disc | ODSA, 2022*). Dále se hrávalo na vybraných golfových jamkách s cíli jako jsou hydranty, fontány, pouliční lampy, nebo třeba plechovky od piva.

Podle DiscGolf hřiště (2017) discgolf vznikl v 70. letech v USA a od té doby získává stále více příznivců po celém světě. Jim Palmery se svým bratrem a malou skupinou lidí ze státu New York hráli discgolf pravidelně od srpna 1970. Pořádali pravidelné turnaje a ligové dny. V roce 1973 tato skupina narazila na výtisk zpravodaje IFA a byli ohromeni, že se discgolf hraje i na jiných místech. Z toho důvodu roku 1974 zorganizovali ve městě Rochester první discgolfový šampionát, aby zjistili, kolik dalších lidí po celé zemi hraje discgolf (PDGA, 2021).

Goldy Norton v roce 1972 napsal první knihu, ve které byla vůbec poprvé sepsána široká škála aktivit, kterou lze hrát s frisbee. O discgolfu (frisbee golfu) v ní však byla jen zmínka v sekci “překážková dráha” (PDGA, 2021).

První discgolfová asociace (Disc Golf Association) byla založena v roce 1976 Američanem Edem Headrickem, který také v Březnu téhož roku instaloval první pevné Discgolfové hřiště v parku Oak Grove, Los Angeles (Disc Golf Association, 2021).

Není tedy náhodou, že Eda Headricka nazývají otcem discgolfu. Byl to on, kdo si nechal patentovat discgolfový koš v podobě, v jaké jej známe nyní. Ed byl také ve spolupráci s podnikem Wham-O vynálezce prvních discgolfových disků v dnešní podobě PDGA (2021).

Současnost

V současnosti discgolf získává na popularitě. Kromě zemí, kde je discgolf velmi populární (Amerika, Finsko), tak ani Česká republika nezaostává. V současnosti má kolem 130 různých discgolfových hřišť a stále se staví další. Většina z nich je umístěna na Moravě. Discgolf získal popularitu i díky koronavirové krizi, která hru discgolfu na rekreační úrovni nijak neomezila, a naopak to byla jedna z mála aktivit, která byla při vládních opatření povolena bez radikálních omezení a z toho důvodu si získala nové fanoušky. Tím že je discgolf venkovní aktivita zdarma a je velmi snadno dostupná pro všechny, tak je stále vyhledávanější rekreačními sportovci. Dle iDiscgolf.cz (2021) se ročně uskuteční v ČR kolem 150 turnajů.

1.2.2 Základní pravidla a terminologie vztahující se ke zkoumání discgolfu

Základní pravidla

Dle dokumentu Oficiální pravidla discgolfu (2018) je principem hry discgolfu dokončit hřiště s co nejnižším počtem hodů pomocí disku. Hřiště má obvykle devět či osmnáct jamek a na každé jamce se score počítá zvlášť. Hráč vyhazuje z výhoziště a každý další hod provádí z místa, kde disk přešel do klidové pozice. Po odehrání jamky, pokračuje hráč na jamku následující. Součástí každé jamky je přirozený terén, proto nesmí hráč za žádných okolností upravovat terén tak, aby mu to usnadnilo dosažení jamky.

Dle Ultimo 1 (2021) má každá jamka svůj PAR, tzn. "optimální" počet hodů, kterými by měl hráč dopravit disk z výhoziště do koše. Celkový „PAR“ hřiště je součtem parů jednotlivých jamek. Za každý hod nad par jamky se hráči připočítává jeden trestný hod, za každý hod pod par jamky se naopak bod odečítá. Vítězem se stává hráč, který celé hřiště zahraje nejmenším počtem hodů. Výzva pro hráče discgolfu je tedy zahrát hřiště na co nejmenší počet

hodů, ideálně pod par hřiště. Hra discgolfu je velmi atraktivní pro jednotlivce, kteří se s každou návštěvou discgolfového hřiště snaží vylepšit své vlastní skóre na hřišti a překonat tak sama sebe.

Oficiální pravidla discgolfu (2018) dále hovoří o pořadí ve hře. Pokud hraje více hráčů na jedné jamce současně, tak se pořadí na výhozišti určuje dle skóre odehraném na předchozí jamce s tím, že začíná hráč s nejnižším skóre. Po odhození z výhoziště se dále pořadí určuje dle vzdálenosti disku od cílového discgolfového koše. Hraje tedy vždy hráč, který je od koše vzdálen nejvíce.

Ultimo 1 (2021) na závěr dodává, že ze všeho nejdůležitější je bezpečnost. Vždy se tedy přesvědčte, že ve směru, ve kterém házíte není žádná osoba ani zvíře, které byste mohli zasáhnout.

Terminologie

Existuje několik základních pojmů, které se objevují při hře discgolfu ve světě. Jelikož je discgolf velmi rozšířený v Americe, tak názvy v angličtině světově zdomácněli. Uvedu tedy několik základních pojmů, které by měl podle Greenway (2013) každý discgolfista znát.

Hyzer – je to hod, při kterém disk ve své konečné fázi zatáčí opačným směrem, než je ruka, která jej vyhodila. Když tedy pravák vyhodí backhandem a levou stranu disku při výhozu natočí k zemi, tak disk poletí ostře vlevo. Takové hody se například používají, když hráč potřebuje obhodit nějakou překážku.

Anhyzer – je to hod, při kterém disk v první fázi svého letu obvykle zatáčí tím stejným směrem jako ruka, která jej vyhazuje. Když pravák vyhodí backhandem a levou stranu disku při výhozu natočí k nebi, tak disk poletí v první fázi svého letu vpravo. Tenhle styl hodu obnáší náklon disku proti směru, kam by přirozeně zatácel, proto může anhyzer vykroužit ve vzduchu pomyslné písmeno „S“.

Backhand – běžný discgolfový hod při kterém házející paži vede hřbet ruky. Pokud hráč hází pravou paží, disk při backhandovém hodu zatáčí v konečné fázi vlevo.

Forehand – discgolfový hod, který je veden dlaní ruky. Pokud hráč hází pravou paží, disk při forehandovém hodu zatáčí v konečné fázi vpravo.

Disk – placatý kus plastu, který má různé vlastnosti letu. Disky jsou designovány na krátké, střední a dlouhé vzdálenosti.

Dle Ultimo 1 (2021) je pro hru na discgolfovém hřišti třeba znát také terminologii hřiště.

OB (Out of Bounds) - Tento prostor je většinou označen na nákresu jamky u výhoziště (na TEE jamky). Je to místo, ve kterém-li skončí Váš disk, tak si musíte připočítat jeden trestný hod. Je to prostor mimo hřiště. Tento prostor většinou určují chodníky, silnice, ploty a vždy jakákoliv vodní plocha. Pokud tedy máte tu smůlu a hodíte do OB, musíte se vrátit na místo, kde Váš disk překročil pomyslnou hranici OB. Z tohoto místa opět házíte. Můžete se při výhozu posunout o 3 stopy kolmo k jamce pro lepší pozici výhozu.

Mandatory (povinnost) - Pokud na hřišti narazíte na písmeno “M”, nebo na šipku, či vyznačené území kudy musíte disk prohodit, tak jste narazili na mandatory tedy překážku, která Vám určuje povinnou cestu disku k dosažení jamky. U **jednoduchého mandatory** směr šipky určuje, kterým směrem máte daný bod (strom, sloup apod.) obhodit. Jedná-li se o **double mandatory**, tak musíte daný disk prohodit mezi dvěma šipkami, které určují vymezený prostor. Pokud narazíte na **triple** (na zemi – obvykle brána) nebo **quatro mandatory** (ve vzduchu), musíte prohodit vyznačeným prostorem. Pokud se Vám nepodaří definovanou podmínku splnit a neprohodíte disk vymezeným územím, tak si připočítáte jeden trestný hod a příští hod házíte z Drop Zone. Pokud není Drop Zone vyznačena, tak házíte opět z výhoziště. Při dalším hoďu z výhoziště musíte opět splnit danou podmínku mandatory.

DZ (Drop Zone) - Drop Zone je místo, které slouží k pokračování hry jako alternativa, nebo náhrada původního místa hry. Z tohoto prostoru je hráno stejným způsobem, jako z výhoziště jamky (Urbánek, 2013). Využívá se v případě, že nesplníte mandatory či se Vám nepodaří strefit do vymezeného území v případě ostrovní jamky.

Layout – Tento termín označuje nákres rozvržení jamek na hracím poli.

Flight – Uskupení hráčů, kteří hrají v jedné chvíli na jedné jamce se nazývá flight.

1.2.3 Základy techniky hry discgolfu a druhy disků

Techniku hry discgolfu můžeme rozdělit dle Redliche (2021) na techniku backhandu, forehandu, příhozu a dohazování. Autor dále ve své publikaci dělí jednotlivé techniky na menší kategorie, jako je držení disku, postoj při hodu, nápřah, provedení hodu a dokončení pohybu.

Obrázek č.2 Výhoz disku „Backhandem“.

Backhand (driving) – Backhand (viz obrázek č.2) je základní typ hodu, je také vhodný pro začátečníky.

Držení disku – Podle Redliche (2021) je pro hod na velkou vzdálenost třeba silný úchop (power grip). Při tomto úchopu je třeba mít při držení disku prsty v pěst a tlačit na disk ze spodu prsty a z vrchu palcem. Při natažení ruky by měl být disk rovnoběžný s předloktím.

Postoj při hodu – Postoj je u dlouhých hodů bokem k cíli. Tedy kromě předsunuté přední nohy jsou boky i ramena také bokem k cíli. Postoj by měl být velmi uvolněný. Hody na maximální vzdálenosti se provádějí v širokém postoji.

Nápřah – Nápřah by měl být veden podél těla dozadu až do propnutého stavu, s tím souvisí rotace ramen. Tělo se neohýbá do stran.

Provedení hodu – Hod je generován rotací těla od nohou přes boky a trup až k ramenům. Pohyb ruky tvoří pouze 20% celkové vzdálenosti. Je to tedy série pohybů, které na sebe navzájem

navazují. Během hodu se nedíváme na cíl, dokud nám rotace nevytočí ramena. Backhand provádíme bez rotace zápěstí.

Dokončení pohybu – Tato část je velmi důležitá pro rychlost a úhel vypuštění disku a pro zachování zdraví. Házející rukou dokončujeme pohyb za zády. Zadní noha přešlapuje vpřed, boky a ramena dokončují rotaci. Šustek (2022) zmiňuje, že pokud se u hodu backhandem cítíte přirozeně, tak můžeme k hodu přidat rozběh a tím dosáhnout vyšší rychlosti výhozu disku.

Forehand (driving) - Pokročilejší technika hodu s odlišným postojem a úchopem disku.

Oproti backhandu dosáhneme forehandem opačné dráhy letu disku. Hlavním rozdílem je, že většina rychlosti a síly u forehandu vychází z lokte zápěstí a prstů (Šustek, 2022)

Držení disku – Vnitřní hranu disku tlačí vždy dva prsty (ukazovák a prostředníček). Buďto jsou oba prsty napnuté, nebo pokrčené, nebo je jeden napnutý a druhý pokrčený.

Postoj při hodu – Mírný stoj rozkročný, pružný a uvolněný. Opačná noha, než házející ruka je ve předu. Přední noha je vytočena k cíli, zadní noha je kolmo na cíl.

Nápřah – Natáhněte ruku dozadu nahoru či ve stejné rovině, váha musí být na zadní noze.

Provedení hodu – Hodu musí být veden v pohybu osy. Váhu přesouváme ze zadní nohy na přední. Když vypouštíme disk, je přední noha pokrčená a zápěstí pomáhá v rotaci disku.

Dokončení pohybu – Dlaň musí směřovat směrem vzhůru. Po odhození disku se snažíme ruku uvolnit a protáhnout ji vpřed směrem k odhozenému disku (Redlich, 2021).

Příhoz (approaching) - U příhozu nejde o to trefit koš, ale co nejvíce se k němu přiblížit.

Držení disku – Úchop backhandu i forehandu je obdobný, jako při drivování s tím rozdílem, že prsty více podpírají plochu disku a tím zajistíme jeho větší stabilizaci. Čím jsme blíže ke koši, tím menší silou se snažíme hodit. U pokročilejších hráčů jde o vzdálenost 20–60 m.

Provedení hodu – Při příhozu jde o zpomalení pohybu házející ruky. Jedná-li se tedy o forehand či backhand, jde o ubrání síly hodu, pohyb nejde do maximálního propnutí a rotace a je daleko více vidět přenos váhy ze zadní nohy na přední (Redlich, 2021).

Dohazování (putting) - Při puttování používáme vždy backhandového úchopu (viz obrázek č.1). Šustek (2022) ve své studii píše, že v některých výjimečných situacích mohou být použity i jiné typy úchopu, ale základem je vždy backhand.

Držení disku – Všechny prsty jsou natažené a mezi diskem a dlaní nesmí být mezera. Ukazovák je umístěn na spodní hraně disku. Palec zajišťující úchop disku z vrchní poloviny je dále od kraje.

Postoj při hodu – Máme dva různé postoje při hodu. Jeden je klasický na větší vzdálenosti (Stragger) s jednou nohou vpředu a druhý je obkročný (Straddle) ve složitých situacích s nohama vedle sebe.

Klasické dohazování – Pohyb začíná šikmo vzhůru od zadní nohy.

Rameno házející ruky se vytáčí směrem ke koši, ruka se propíná do roviny osy hodu, ukazovák směřuje na koš a současně se zvedá zadní noha, abychom udrželi balanc.

Obkročné dohazování – Nohy jsou pokrčené a pohled fixujeme na jedno místo na koši. Nohy se odrážejí rovně vzhůru společně se zvedající se rukou. Nohy se propínají do špiček, rameno házející ruky se vytáčí do směru hodu a na konci pohybu otevíráme dlaň a narovnáme ruku.

Dokončení pohybu – Po celou dobu ruka kopíruje svislou osu koše. V momentě odhození disku rozbálíme dlaň a srovnáme prsty s osou předloktí. Natažené prsty po vypuštění disku pokračují směrem vzhůru (Redlich, 2021).

Druhy disků

Dle Prodiscgolf.cz (2022). se nejedná o klasické frisbee, protože se hraje s disky, které jsou menší a létají rychleji. Podle tohoto autora se disky dělí na tři základní kategorie. První kategorií jsou velmi rychlé disky na dlouhou vzdálenost, které známe jako drivery (fairway driver – přesnější, distance driver – delší). Dále máme disky na střední vzdálenosti 60–20 m (midrange) a extra přesné disky na dohazování (puttery).

Obvykle se na discgolf používají plastové disky, které mají průměr kolem 20–22 cm a hmotnost od 140 do 180 g. Pokud discgolf srovnáme s klasickým golfem, tak stejně jako se v klasickém golfu používají různé hole, tak také v discgolfu si můžeme vybrat z různých druhů disku – některé létají rychle a daleko, další pomalu a rovně a jiné se používají na dohazování (DiscGolf hřiště, 2017).

Driver

Dle Innovastore (2015), jsou drivery nejvíce ploché disky v celé hře. Drivery se dělí na fairway a distance drivers. Disky na maximální vzdálenost jsou distance drivery, oproti nim jsou fairway drivery přesnější a pomalejší. Drivery jsou pro pokročilejší hráče, kteří mají již natrénovanou správnou techniku, se kterou se dá disk odhodit. Šustek (2022) dodává, že aby Drivery využili své vlastnosti pro dlouhé hody, tak musí být hráčem vyhozeny vysokou rychlostí, a právě díky vysoké rychlosti výhozu nemůžou být tak přesné, jako puttery.

Midrange

Disky na střední vzdálenosti mají širší hranu, než drivers a jsou lépe ovladatelnější. Tyto disky jsou nejvhodnější pro začátečníky a nejlépe se na nich učí letové vlastnosti disku. (Innovastore, 2015).

Putter

Puttery jsou relativně ploché disky a vypadají jako disky na klasické frisbee. Podle Wilcox (2015). jsou designovány pro krátké a přesné hody, které skončí v koši. Puttery mají tlustý zaoblený okraj (grip) a tím si drží svou přesnost při hodu. Jsou to nejpomalejší, ale také nejpřesnější disky. Podle Šustka (2022) právě díky své pomalosti jsou puttery nejovladatelnější a nejpřesnější disky v discgolfu.

Použití disků v turnaji

Disky používané v turnaji musí splňovat standardy PGDA, nesmí být dále upravovány po ukončení jejich výroby a nesmí být prasklý či perforovaný. Pokud hráč hraje nevyhovujícím diskem, může při turnaji obdržet bez varování dva trestné hody (Urbánek, 2013).

1.2.4 Systém soutěží v discgolfu a sportovní chování

Systém soutěží v discgolfu

Česká republika za posledních několik let zažívá velký rozkvět v discgolfu. S počtem nově postavených discgolfových hřišť se šíří i zájem o hru, a to jak na rekreační úrovni, tak na té soutěžní. V České republice se dle iDiscgolf.cz (2021) každoročně odehraje kolem 150 discgolfových turnajů. Turnaje se hrají jako samostatné soutěže, ale některé z nich se seskupují do jednotlivých discgolfových lig. Z těch nejznámějších lig je to například Discgolfová liga Moravy a Slezka, Pražská Discgolfová Liga, Ústecká Discgolfová Liga, Jihomoravská discgolfová liga nebo SeveroZápadní Discgolfová Liga. Celorepubliková nejvyšší discgolfová liga roku 2022 má čtyři soutěže ratingu B. Její název je KOSTKA stav Czech Discgolf Tour.

Turnaje jsou běžně sponzorovány různými společnostmi, které z jejich sponzoringu mají reklamu. U menších turnajů jsou to nejčastěji české discgolfové obchody, jako je Ultimo či proDiscgolf a u naší tuzemské nejvyšší discgolfové ligy je to pro rok 2022 právě již zmíněná Kostka stav. Turnaje jsou rozděleny do 3 kategorií dle úrovně a to „A“, „B“ a „C“. Hodnocení se odvíjí od pravidel PDGA (Professional Disc Golf Association). Turnaj úrovně A (světové) trvá obvykle 2–3 dny a účastní se jej nejlepší discgolfisté. Musí být předem stanovena částka

za výhru, která pokryje startovné a musí obsahovat nejméně 54 jamek. Turnaj úrovně B (národní) může trvat 1-3 dny, musí obsahovat minimálně 36 jamek. Částka z výhry musí pokrýt startovné. U turnaje úrovně C (lokální) není nutné, aby hráč byl členem PDGA jako u předchozích. Turnaj trvá 1 – 2 dny, musí obsahovat minimálně 18 jamek a za výhru není nutná finanční hotovost (Gregoire, 2016). V Česku je většina turnajů bez označení úrovně (místní malé turnaje), dále kolem 20 turnajů ročně je s úrovní C a turnaje B úrovně, které jsou v ČR nejprestižnější máme ročně 4.

Tyto turnaje se hrají buď na pevných, nebo na upravených layoutech (rozmístění jednotlivých jamek na celém hřišti). Na turnajových layoutech se kvůli složitosti jamky mohou některé jamky prodloužit, přidat povinnosti (mandatory – disk hodit ve vymezeném území, OB – povolené hranice hřiště, hazard – zakázaná území, kam nesmí disk dopadnout) nebo ztížit složitost přidáním nějaké překážky či vyvýšeným košem.

Hráčské kategorie dle Soutěžního řádu České asociace discgolfu (2020)

- a. Open (MPO) - všichni muži a ženy
- b. Women (FPO) - všechny ženy
- c. Master nad 40 (MP40) - 40 let a starší
- d. Master nad 50 (MP50) - 50 let a starší
- e. Junior do 18 (MJ18) - do 18 let včetně (tato kategorie není na turnajích vždy)
- f. Junior do 15 (MJ15) - do 15 let včetně (tato kategorie není na turnajích vždy)

Může být také přidána kategorie MJ12 pro hráče do 12 let. Jiné pojetí kategorií dle úrovně hraní mohou reflektovat kategorie MA. Úplný začátečník bývá v kategorii MA4. Hráč, který odehrál minulý rok méně než 10 turnajů, tak v kategorii MA3, aktivní hráči MA2 a profesionálové MA1. Do těchto kategorií se dá rozdělit i podle českého ratingu: MA1 – rating 890 a vyšší, MA2 – rating 850 – 889, MA3 - rating 800 – 849 a MA4 - rating 799 a nižší.

Kapacita hráčů na turnaji je rozdílná v každém turnaji. Běžně je na flightu (ve skupině hráčů hrajících jednu jamku současně) kolem 5 hráčů. Podstatné je, na kolik různých jamek se hraje jedno discgolfové kolo. Takové kolo se během turnaje opakuje 2 - 5x dle délky turnaje a počtu jamek. Na každé jamce může tedy hrát ideálně 5 hráčů, celková kapacita se tedy odvíjí přímo od počtu jamek. Pokud máme například 5 hráčů ve flightu a hřiště, na kterém se hraje má 18 jamek, tak kapacita turnaje je 5 x 18, tedy 90 hráčů. Turnaje mohou být jednodenní, dvoudenní, nebo třídní. Čím delší turnaj je, tím bývá hodnocen vyšší úrovní dle PDGA.

Sportovní chování

Fair-play je jedním ze základních stavebních kamenů sportu. Jedině s dodržením fair-play může být sport nástrojem, jak společnost stmelovat a ne rozdělovat. Jedná se jak o rovné podmínky pro všechny tedy o zákaz užívání dopingu, který upravuje Světový antidopingový kodex, tak o samotné sportovní chování. Oblast sportovního chování může být upravena obecně (u nás je to Kodex sportovní etiky), nebo konkrétně dle jednotlivých sportů. O takové úpravě související s discgolfelem se budu zmiňovat v následujícím textu.

Sportovní chování v českém discgolfelem upravují Oficiální pravidla discgolfelem (2018). Hráč nesmí házet, pokud by mohl jeho hod někoho zranit, či vyrušit jiného hráče, házet mimo pořadí, chovat se nesportovně (křičet - kromě situace, kdy hráč varuje před nebezpečím zásahu diskem, nadávat, poškozovat vybavení parku, hřiště nebo hráčů, hýbat se nebo mluvit během hodu jiného hráče, postupovat na hřišti před hráče, který je na řadě, nechávat své vybavení na místě, kde může rušit jiné hráče, nebo zasahovat do hodů, znečišťovat hřiště, včetně odhazování nedopalků, rušit ostatní hráče kouřem.

Hráč naopak musí pomoci s hledáním ztraceného disku, přemístění svého vybavení na požádání, správně zapisovat skóre a sledovat hody ostatních hráčů ve skupině, aby bylo zajištěno, že se hraje podle pravidel a aby skupina mohla pomoci s hledáním disků.

Pokud se stane, že některý hráč poruší jakékoli pravidlo sportovního chování, tak obdrží VAROVÁNÍ. Za každé další porušení libovolného pravidla sportovního chování během stejného kola je hráč potrestán jedním trestným hodem. Porušení sportovního chování může nahlásit nebo potvrdit kterýkoliv ovlivněný hráč nebo turnajový rozhodčí. Opakované porušení sportovního chování může být důvodem k diskvalifikaci ředitelem.

1.2.5 Lokace discgolfových hřišť v ČR a zahraničí

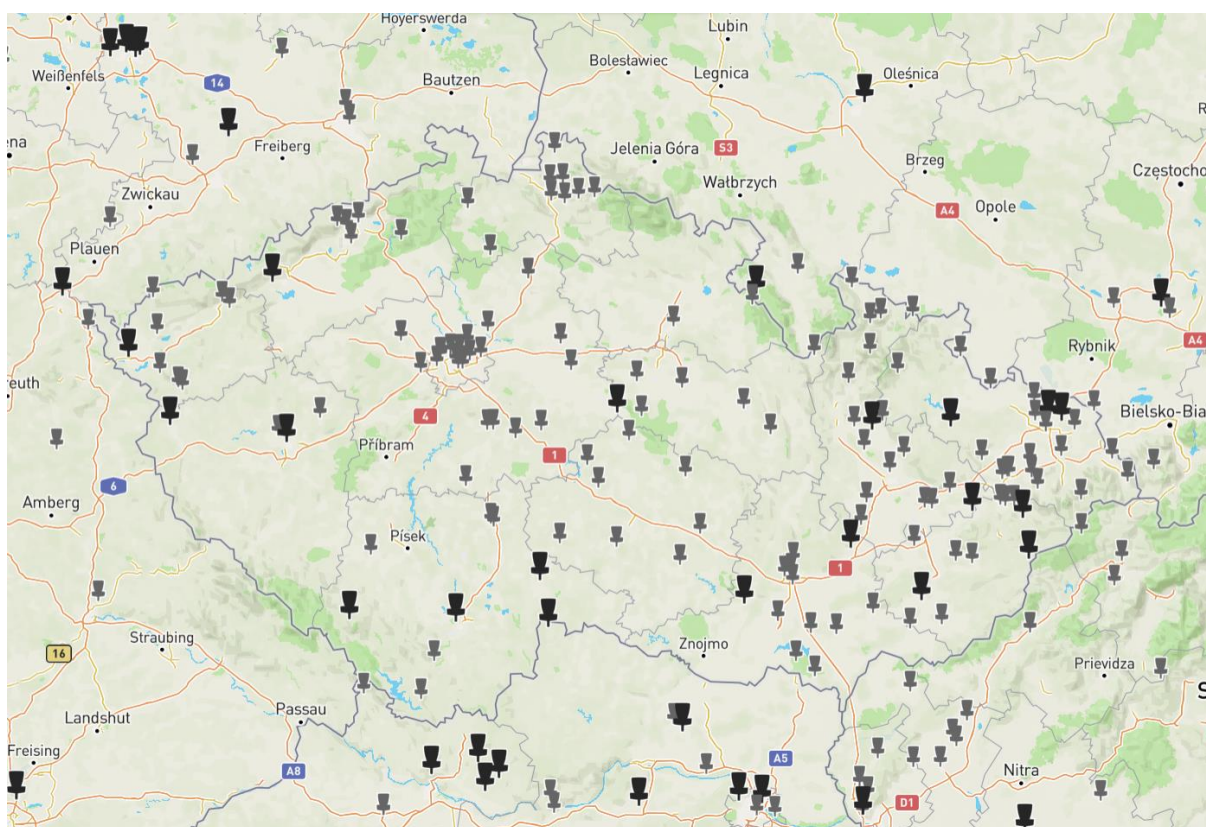
Discgolfová hřiště v ČR

Dle DiscGolf hřiště (2017) bývají hřiště navržena tak, aby se hráči museli potýkat s přírodními překážkami, jako jsou stromy, keře či vodní plochy a ukázali svoje schopnosti házet různé hody.

V České republice se první hřiště postavilo firmou Ultimo.cz v roce 2006 ve Špindlerově mlýně, to se ale na zimu uklízelo. První stálé (permanentní) discgolfové hřiště objevilo v roce 2010. Bylo to v malé vesničce Nučice u Prahy. Tohle hřiště má standardních 9 jamek a je svým layoutem velmi zajímavé. Stavba tohoto hřiště odstartovala stavbu dalších hřišť v Praze a poté se discgolf velmi rychle rozšířil i na Moravu, kde je v současné chvíli

prevážná většina discgolfových hřišť v ČR (viz obrázek č.3). Česká asociace discgolfu má každým rokem více členů a s tímto počtem roste počet diváků tohoto sportu. Díky tomu začínají být některá hřiště značně vytížená (Idnes.cz, 2015).

Dle aplikaci UDisc, informací z Ultimo od Pavla Voloczka, s jehož podporou se v Česku staví discgolfová hřiště a dále díky vyhledávání pod klíčovým slovem „discgolfové hřiště“ jsem zjistil, že máme k datu 27. 3. 2022 postaveno 130 discgolfových hřišť. Dle slov Lukáše Milara jich kolem roku 2018 jich bylo v ČR pouze 80, to by znamenalo, že se za posledních 5 let vybudovalo na území Česka 50 nových discgolfových hřišť. Z těchto informací je patrné, že za posledních pár let můžeme v Česku pozorovat velmi intenzivní rozvoj discgolfu jako takového právě díky množství postavených hřišť. S tím souvisí také rozvoj discgolfových lig, které působí v jednotlivých částech České republiky.

Obrázek č.3 Mapa discgolfových hřišť v ČR.

Discgolfová hřiště v zahraničí

Dominanci ve světě, co se týče počtu discgolfových hřišť drží jednoznačně Amerika a Finsko. Dle UDisc (2022) je discgolf dále velmi rozšířen v evropských severských zemích jako je Estonsko, Dánsko, Norsko a Švédsko (viz obrázek č.4). Co se týče střední Evropy, tak nejvíce hřišť má Německo a Česká republika. Dále ve světě je discgolf velmi populární v

ostrovních státech jako je například Havaj, Island, Nový Zéland a Japonsko. Právě na malých ostrovech, kde je hustá síť discgolfových hřišť, discgolf nejvíce ovlivňuje soudržnost komunity. Popularitu discgolfu si získal například jih Kanady, nebo východ Austrálie. Dle DiscGolf hřiště (2017) ve světě již existuje okolo dvanácti tisíc discgolfových hřišť s pevně instalovanými koši. Nejvíce, okolo 9500, se jich pochopitelně nachází v USA, kde discgolf hrají desítky tisíc lidí. V Evropě jsou nejdále skandinávské země (více než 2000 hřišť), z okolních států pak Německo – asi 200 hřišť (aktualizováno 25. 4. 2022).

Naopak téměř žádná discgolfová hřiště nenalezneme na Balkánském poloostrově, v Africe, Jižní Americe a Rusku. Obecně v celé Asii nenalezneme téměř žádná discgolfová hřiště, a to ani ve velkých zemích, jako je Čína, Kazachstán, Indie nebo Mongolsko. Výjimkou jsou státy Jihovýchodní Asie ležící na severní pevninské části (Malajsie) a již zmíněné Japonsko. V samotné Indonésii či na Filipínách discgolf nenajdeme (UDisc, 2022).

Obrázek č.4 Mapa discgolfových hřišť ve světě.

Projektování hřišť

Stavbu každého hřiště kdekoliv na světě předchází projektování, které by se mělo dle Nováka, P. (2012) řídit zásadami pro smysl návaznosti různých obtížností jamek tak, aby se vybalancoval rytmus hry, a tedy i pozitivní a negativní pocity hráčů ze hry. V tomto kontextu je myšlena kombinace krátkých a dlouhých jamek, jamek s otevřeným prostorem a jamek

technických, nebo jamek levotočivých a pravotočivých s různým převýšením či překážkami. Tento autor dále vyzdvihuje důležitost projektování hřišť s důrazem na bezpečnost. Uvádí například, že by jamka neměla vést přes frekventované stezky, koš, ani výhoziště by neměli být blíže než 25 m od nejbližší silnice, nebo že by koše neměli být umístěny v blízkosti odpočinkových zón, jako jsou lavičky či jiná místa určená k odpočinku. Autor dodává, že je projektování hřišť velmi odpovědná činnost, neboť na ní závisí úspěch nejen celého hřiště, ale i v nových zemích úspěch discgolfu jako takového.

1.2.6 Význam discgolfu pro ČR

Discgolf v ČR velmi roste na popularitě. Dle DiscGolf hřiště (2017) se hřiště běžně staví v městských parcích, příměstských oblastech, zámeckých parcích, lesoparcích, nebo jako zpestření v lázeňských centrech. Discgolfová hřiště se tedy především vyskytují na veřejných místech, které by jinak nebyly využity anebo jako doplňující aktivita v zábavních centrech či skiareálech. Největší význam pro ČR je právě v rozšíření možností aktivit především v místech, kde je nabídka sportu nízká. Hovoříme tedy převážně o malých obcích, ve kterých je rozšířen pouze fotbal díky přítomnosti fotbalového hřiště a také často požární sport. Vesnice tedy nabízí aktivity pouze pro vybranou skupinu fotbalistů či požárníků. Právě pro tyto vesnice je discgolf aktivita, do které se může zapojit kdokoliv a tím se stává snadno dostupnou aktivitou pro většinu obyvatelstva obce. Discgolf v takové obci může stejně jako místní hospoda či kostel přispívat ke soudržnosti obyvatel a oproti zmíněným místům i posilovat kondici místních obyvatel. Podle Peroutky, J. (2017) při 18 jamkovém hřišti nachodí průměrný hráč přibližně 12 kilometrů. Hlavní benefity pro místo, kde je vybudováno discgolfové hřiště jsou v oživení dříve nevyužitých prostor smysluplnou aktivitou, která je pro všechny občany snadno dostupná, fyzicky a finančně nenáročná a v daných místech snižuje výskyt sociálně patologických jevů.

Přítomnost velkého množství discgolfových hřišť v ČR může být příležitostí pro využití discgolfu ve školní tělesné výchově. Několik discgolfových hřišť se nachází právě ve školních areálech. Dle Eastham (2015) může discgolf v hodinách tělesné výchovy pomoci podpořit fyzicky aktivní životní styl zahrnutím celoživotních aktivit do učebních osnov jakou je například discgolf. Tuto aktivitu mohou pak studenti praktikovat ve svém volném čase. Pokud se studenti setkají s discgolfem již na základní škole, mohou si žáci tento sport oblíbit. Účelem školní tělesné výchovy je vytvářet pozitivní návyky ke sportu.

Na discgolfové hřiště můžeme také pohlížet z pohledu cestovního ruchu. Například Novák P. (2012) zmiňuje, že přestože je na drtivou většinu discgolfových hřišť vstup zdarma a vybavení se dá vypůjčit za vratnou zálohu či symbolický poplatek, tak v některých zemích fungují placená hřiště, která mají dobrou návratnost a roční výnos z investice. Taková hřiště bývají v soukromých areálech (lyžařský areál, golfové hřiště, zámecká zahrada), bývají většinou určena pokročilejším hráčům a majitelé se o ně běžně dobře starají.

Česká republika je velmi významnou discgolfovou zemí. Důkazem toho je i to, že se zde v roce 2021 pořádal již 13. ročník Mistrovství Evropy v discgolfu. Tradičně je pro tento turnaj vybráno místo zámeckého parku Konopiště, kde se mistrovství hraje na dvou přechodných hřištích. Tento turnaj se poprvé pořádal v roce 1997 ve Švédském Stockholmu. Ve chvíli, kdy se pořádal 13. ročník tohoto turnaje, tak se jej zúčastnilo 300 sportovců z více než 26 Evropských států (Kudy z nudy, 2021).

1.2.7 Rozdíly v discgolfu mezi ČR a zahraničím

Ve světě discgolf sdružuje a zaštiťuje PDGA (Professional Disc Golf Association), která byla založena 1976 a schvaluje profesionální i amatérské turnaje po celém světě. Určuje rating hráčů a má pod kontrolou největší mezinárodní turnaje (Professional Disc Golf Association, 2016). Tato organizace má za cíl vzdělávat hráče a designéry discgolfových hřišť a poskytuje důležité informace, rady a obecné znalosti související se hrou discgolfu. PDGA je také subjekt, který ukládá potřebné dokumenty a data, která byla získána z konkrétních discgolfových hřišť po celém světě. Tato data mohou být poskytnuta provozovatelům discgolfových hřišť nebo návrhářům discgolfových hřišť pro stavbu nových hřišť v dalších lokacích (Trendafilova & Waller, 2011). V České republice turnaje zaštiťuje ČADG (Česká Asociace Discgolfu).

Hlavním rozdílem mezi zeměmi, kde je discgolf populární (Finsko a Amerika) a mezi Českou republikou je v samotné popularitě tohoto sportu. Přesto že je Česká republika významnou discgolfovou destinací a pořádá se zde mistrovství Evropy, rozhodně se nedá říct, že by se dalo discgolfem uživit. Například v Americké US Open je dle US Open (2021) hlavní výhra \$2,500,000. V České republice lze z možných výher zaplatit pouze startovné, náklady na cestu, ubytování a stravu.

Další rozdíly můžeme spatřit v ratingu hráčů. V tuto chvíli má dle PDGA 1 (2021). nejvyšší rating americký hráč Richard Wysocki s ratingem 1054. V těsném závěsu jsou Eagle Wynne McMahon (1053) a Paul McBeth (1050).

Z našich českých hráčů se v rozmezí ratingu 950–1011 pohybuje 18 hráčů. Z tohoto čísla se pouze dva dostali přes hranici 1000 a to B. Bílek (1004) a J. Semerád (1011). Znamená to, že v celkovém žebříčku PGDA ratingu je první Čech přibližně na 180. místě světového žebříčku. Data jsou ze dne 5. 11. 2021. Dalším rozdílem může být velikost země a počet hrajících hráčů. V Americe se pořádá více turnajů než v Evropě, a to je způsobeno právě počtem postavených hřišť v daných zemích. V roce 2018 se dle Professional Disc Golf Association (2018) ve spojených státech odehrálo 3068 discgolfových turnajů. V letech 2019–2022 bylo pořádání turnajů v některých zemích omezováno díky pandemii COVID-19.

Dalším znatelným rozdílem je způsob stavby discgolfových hřišť. Koše na discgolf musí být schváleny komisí PDGA (Professional Disc Golf Association), takže se mohou lišit barvou, ale rozměry košů musí být v dané normě. Naopak výhoziště se v každé zemi velmi liší, a to především technikou výstavby. Na výhozištích stavěných českými discgolfovými firmami (proDiscgolf, Ultimo) je jako podklad užitý štěrka na kterém je položen koberec s dřevěnými rámy. Na výhozištích stavěných americkými firmami jsou výhoziště vylévána betonem, nebo jiným tvrdým podkladem. Trendafilova & Waller (2011) hodnotili klady a zápory takových discgolfových výhozišť. U přírodních výhozišť, která jsou značena pouze nějakou značkou odkud se má házet je výhoda především v minimálních nákladech na jejich tvorbu a na jednoduchost jejich instalace. U kobercových nebo gumou potažených výhozišť je výhoda v bezpečnosti, tedy v minimálním riziku uklouznutí při odhodu disku. Výhoziště vylitá betonem jsou jednoduché na údržbu a mají nejvyšší životnost, naopak jejich instalace je složitá a nákladná. Je nutno podotknout že na hřištích, které jsou méně profesionální, nebo jsou stavěny soukromými subjekty jsou výhoziště označeny pouze značkami a popisem jamky.

V České republice jsou discgolfové hřiště obvykle stavěna z prostředků rozpočtu města nebo obce. Takových hřišť máme z celkového počtu asi 90 %. Hřiště ve Spojených státech amerických bývají také z většiny stavěny z veřejných prostředků. Taková discgolfová hřiště bývají nejčastěji stavěny, v již vzniklých veřejných parcích (Oldakowski, R., & McEwen, J. W., 2013). V zemích, kde je discgolf na svém počátku, jako je například Rakousko jde stavba discgolfových hřišť z financování soukromých subjektů. Z důvodu návratnosti investice soukromých subjektů jsou taková hřiště pro hru zpoplatněna a cena za hru se může vyšplhat až na 10 euro. Dle Wermunda (2012) na hřišti Southwest Williamson County Regional Park v Texasu, které je zpoplatněné bývá ročně až 7000 platících hráčů. Taková hřiště, která jsou zpoplatněna pro hru ztrácí myšlenku discgolfu jako sportu dostupného pro všechny a svou povahou se spíše blíží golfu, který je pro majetné a může vést k ekonomické diskriminaci (Oldakowski, R., & McEwen, J. W., 2013).

1.2.8 Jak pandemie ovlivnila popularitu discgolfu?

Koncem roku 2019 se začal z Číny rozšiřovat koronavirus, jehož šíření postupně přešlo v pandemii, která zasáhla celý svět. Zavírali se školy, bary a restaurace, a veškerá zbytná zařízení, která by mohla napomáhat setkávání lidí ve velkém množství. Díky tomu, že se pozastavoval výkon různých zaměstnání a celý uspěchaný svět se svým způsobem zastavil, mnoho lidí získalo spoustu volného času, který nevěděli, jak využít. Přirozeně se přikláněli k věcem, které dlouho odkládali a jednou z takových věcí byl například sport. Lidé s nově vzniklým časem hledali nové možnosti sportu a zkoušeli nové věci, které ještě doposud nezkoušeli. Dle výzkumu Oldakowski & Mcewen (2013) z celkového počtu dotázaných respondentů 80 % uvedlo, že se o discgolfu dozvěděli od kamaráda a zbývající respondenti uvedli, že v přírodě narazili na discgolfové hřiště a že sport začali hrát, protože to vypadalo jako zábava.

Proč si ale vybrali právě discgolf? Důvodem může být to, že se zavírala veškerá sportoviště a především posilovny. Nejen lidé s nově vzniklým časem, ale také lidé, kteří do té doby pravidelně sportovali a kterým bylo zavřeno jejich sportoviště, hledali alternativu jejich pohybu. Discgolf byl právě ten sport, který byl bez omezení dostupný během celé pandemie. Je to sport na veřejných místech v přírodě a příroda byla často jedno z posledních mála míst, kam lidé mohli chodit. Výzkum Oldakowski & Mcewen (2013) také uvádí, že hlavní důvody respondentů pro hru discgolfu byly: možnost rekreace (88 %), forma pohybu (61 %) a interakce s přírodou (57 %).

Zájem o discgolf byl po celém světě, kde již před pandemií vyrostli discgolfové hřiště. Příkladem toho je hřiště Beaches Disc Golf Course v Torontu, kde podle aplikace UDisc bylo nahráno před pandemií v roce 2019 kolem 600 odehraných her ročně. Za rok 2020, ve kterém byla pandemie na největším vzestupu hlásila aplikace přes 3000 odehraných kol, nárůst tedy v tomto případě byl o 500 % (McGINN, 2021). Účast žen v discgolfu během pandemie vzrostla z průměrných 10 % na 30 % z celkového počtu mužů. Zmíněný zdroj také uvádí, že se hra discgolfu zpřístupnila širšímu spektru lidí díky tomu, že se stále staví nová discgolfová hřiště. Pro člověka hledajícího novou aktivitu, která by mu zaplnila nově vzniklý volný čas během pandemie koronaviru byla skutečnost, že v blízkosti jeho bydliště vyrostlo discgolfové hřiště, podnětem pro to, aby si právě tuto sportovní aktivitu vyzkoušel.

1.3 Dopad discgolfu na člověka

Vliv discgolfu na člověka a na jeho dopady můžeme nahlížet z několika úhlů. Můžeme na něj nahlížet z pohledu zdravotního, socioekonomického nebo environmentálně ekonomického. V této souvislosti se nabízí otázka: “Proč právě discgolf?”. Pokusím se tedy zmínit hlavní výhody discgolfu, které mohou vést ke vnímání discgolfu jako prostředku ke zlepšení kvality života lidí v místech, kde bylo discgolfové hřiště vybudováno. Dle DiscGolf hřiště (2017) se jedná o sport, který přináší řadu pozitiv jak pro jeho hráče, tak pro místa, kde se hraje. Tento zdroj uvádí hlavní výhody tohoto sportu:

- **Spojuje generace a různé sociální skupiny** při aktivním pohybu.
- **Není příliš fyzicky náročný** – vyniknout v něm může každý.
- **Je vhodný pro všechny věkové skupiny** – od malého dítěte až po seniory.
- **Je časově nenáročný** – obejít devítijamkové hřiště zabere přibližně 40 minut.
- **Je finančně dostupný** – vstup na hřiště je obvykle zdarma.
- **Uspoří veřejné prostředky** – na rozdíl od jiných sportovišť jsou náklady na výstavbu discgolfového hřiště násobně nižší.
- **Je prostorově nenáročný** – hřiště postavíte téměř kdekoli bez jakýchkoli terénních úprav.
- **Vyžaduje minimální údržbu** – pokud hřiště stojí např. v městském parku, údržba hřiště spočívá převážně v sekání trávy (hráčská komunita často s údržbou pomáhá dobrovolně).
- **Ožíví skomírající prostory** – discgolfové hřiště často ožíví např. odlehlejší parky, a navíc pomáhá odstraňovat sociálně-patologické jevy, jako např. bezdomovectví, vandalství apod.
- **Podněcuje cestovní ruch** – kvalitní, dlouhá hřiště lákají hráče z celé republiky a často i ze zahraničí (například v případě významných turnajů).

Dále je třeba zmínit důležitý komunitní aspekt ze strany samotných rezidentů, kteří se často ze své vlastní iniciativy angažují v úklidech hřiště, spolupořádání turnajů či samotné hry, protože vidí, že to má smysl. Tento aspekt úzce souvisí s komunitní soudržností, která vychází ze společné hry, společného spravování hřiště či společně stráveného času v discgolfové komunitě a na jejím okraji. Tohle může souviset s tím, že se v místě discgolfového hřiště setkávají lidé, kteří provozují různé druhy aktivit (piknik, venčení psa, jiný sport).

Spojování lidí při aktivním pohybu vede ke zlepšování vztahů v dané lokaci. To potvrzuje tvrzení, že běžné úrovně a formy sportování upevňují mezilidské vztahy, podporují

étos přátelského soupeření a přispívají k překonávání rasových či náboženských či ideologických předsudků (Charvát & Sekot, 2014).

Fakt, že discgolf není časově, fyzicky ani finančně náročný otevírá možnost hry větší skupině obyvatelstva. Discgolfová hřiště nemají velké finanční ani terénní nároky, naopak různorodý terén je pro hru discgolfu o to zajímavější. Díky tomu se discgolfová hřiště dají stavět na místech, která by za normálních okolností nebyla příliš využita, a právě do těchto míst přivádí více lidí a tím zvyšuje cestovní ruch v dané lokaci. Díky tomuto faktu se dle DiscGolf hřiště (2017) zvyšuje fluktuace lidí, oživují se dříve skomírající místa a snižuje se výskyt sociálně-patologických jevů (vyhánění z těchto míst bezdomovce a eliminuje pravděpodobnost vandalství).

1.3.1 Vliv na sociokulturní, ekonomické a enviromentální prostředí a dopady na zdraví člověka

Nejvíce vlivů existence discgolfového hřiště má na svědomí to, že se v dané lokalitě objevují lidé, kteří by v daných prostorech bez discgolfového hřiště nebyly. Můžeme tedy danou skutečnost, že do dané lokace přijíždí více lidí, kteří mají vliv na sociokulturní, ekonomické a enviromentální prostředí, nazvat discgolfovým turismem, tedy zvýšeným cestovním ruchem. Cestovní ruch přináší pozitivní, ale také negativní vlivy. Vnímání těchto vlivů je klíčové pro udržitelný management destinace. Postoj místních obyvatel je nezbytnou veličinou, která musí být zohledněna, pokud má být rozvoj destinace udržitelný (Krajíčková, 2018).

Z tohoto důvodu se řeší postoje rezidentů např. dle metody RETS (Resident Empowerment through Tourism Scale). Tato metoda byla použita například pro průzkum zabývající se postoji rezidentů k dopadům aktivních forem cestovního ruchu, který přinesl cenné výsledky. Průzkum odhalil pozitiva a negativa dopadu cestovního ruchu na rezidenty a vytýčil zřejmý směr, kam by se turismus v destinaci měl ubírat. Získaná data tak pomohla vytvářet lepší politiku plánování rozvoje cestovního ruchu i s ohledem na udržitelnost destinace (Rončák, 2021).

V dnešní době je tohle téma velmi aktuální, protože na základě získaných dat je potřeba vytvořit takovou strategii, která bude reagovat na různorodé budoucí scénáře. Průzkum se zabývá komplexními dopady ekonomickými, sociokulturními, environmentálními či dopady zdravotními na rezidenty.

Vliv na sociokulturní prostředí

Dle Palatkové, M. (2011) je vliv cestovního ruchu na sociokulturní prostředí určen vzájemným vztahem mezi návštěvníky a rezidenty v konkrétní destinaci. Turisté mají určité návyky, které aplikují v destinaci a jejich představy se nemusí shodovat s představami rezidentů. Rezidenti mohou časem napodobovat chování turistů, a to například když do destinace, která není tolik rozvinuta, cestuje ekonomicky a technicky silnější skupina. To může mít za následek postupný útlum vlastní kultury. Naopak je možné, že zvýšený počet turistů v dané destinaci může zvýšit životní úroveň rezidentů. Kalabus (2021) uvádí ve své práci, že v některých případech může docházet k tzv. dualizaci společnosti kdy jedna skupina rezidentů má výhody z přítomnosti turistů (ekonomické, sociální, politické) a druhá skupina strádá. Pokud dochází k souznění rezidentů s návštěvníky destinace, tak jsou dle Rončáka (2018) rezidenti schopni profitovat ze zvýšeného zájmu o destinace ku vlastnímu prospěchu, jako je například lepší kvalita služeb, čistější prostředí či lepší dopravní napojení.

Woods (2019) popsal výzkum z roku 2017, který byl prováděn v Americe a jeho cílem bylo zjištění rozložení v sociálních vrstvách u hráčů discgolfu. V té době činila populace discgolfistů ve Spojených státech zhruba půl milionu hráčů. Z tohoto počtu to bylo 15 % žen a 9 % rasových menšin. Průměrný věk discgolfistů byl 33 let a jen 36 % mělo vystudovanou vysokou školu. Discgolf dle tohoto výzkumu se zdá být nejvíce populární na středozápadě spojených států amerických. Tento výzkum udává, že je discgolf velmi geograficky, genderově a rasově rozptýlený, ale stáří či nízký socioekonomický status neomezují hru discgolfu, ale mohou ji naopak podporovat.

Jiným výzkumem, který byl prováděn také ve Spojených státech amerických bylo zjištěno, že obrázek typického hráče discgolfu je muž běloch ve věku 32 let. Discgolf je svou povahou sport, který spojuje sportovce různých menšin, rozdílného věku, náboženství, politického názoru, genderu či barvy pleti. Přesto se dle tohoto výzkumu dá vidět určitá kulturní bariéra, která osoby s černou pletí od discgolfu odrazuje. Přestože tito respondenti bydleli v blízkosti discgolfového hřiště, uváděli důvody, proč discgolf nehrají jako jsou například, že hra je příliš „hloupá“, „dívčí“ či „bělošská“. Tato tvrzení naznačují, že tito respondenti se nespojili kulturně se hrou. Mohou spojovat golf a discgolf s bílou komunitou což způsobilo, že hru discgolfu považují za nevhodnou hru (Oldakowski, R., & McEwen, J. W., 2013).

Vliv na ekonomické prostředí

Dle Kalabuse (2021) mohou být ekonomické vlivy pozitivní i negativní. Tento fakt můžeme uvést na příkladu ceny nemovitostí. Pokud je prostředí turisticky atraktivní, cena

nemovitostí v dané lokaci roste, protože je o destinaci zájem a stěhuje se zde stále více lidí. Naopak pokud je dané prostředí turisticky přesycené, může docházet ke snižování ceny nemovitostí, a to například z důvodu snížené míry soukromí místních obyvatel.

Bezplatná discgolfová hřiště, kterých je v ČR přes 90 % a která jsou převážně v městských parcích jsou dostupná pro každého a podporují soudržnost všech obyvatel, protože je může využít kdokoli. Zpoplatněná hřiště, která jsou součástí golfových resortů, hotelů či ski areálů jsou převážně v zemích, kde popularita discgolfu není na takové úrovni a stavba hřišť jde převážně ze soukromých zdrojů, a ne veřejných jako tomu je u většiny českých discgolfových hřišť. Takové soukromé discgolfové hřiště pak očekává určitou návratnost, a proto je vstup na něj zpoplatněn. U takového zpoplatněného vstupu se očekává, že dostanete tužku, papírovou skórkartu a že Vám zapůjčí disky. Přes všechny tyto „benefity“ zpoplatněného hřiště může samotné zpoplatnění vstupu na hřiště být bariérou pro hru discgolfu a může tak vést k ekonomické diskriminaci (Oldakowski, R., & Mcewen, J. W., 2013).

Některá discgolfová hřiště vznikají v blízkosti restauračních zařízení, či v blízkosti hotelů na pěkných místech. Díky tomuto fenoménu můžeme uvažovat o potenciální zvýšené ziskovosti těchto zařízení, protože discgolf do těchto lokací přivede více lidí. V případě discgolfových hřišť, které jsou stavěny ve SKI resortech můžeme hovořit o využití prázdné louky mimo lyžařskou sezonu. Díky tomu do SKI resortu přijíždějí turisté i když není sníh a restaurace či hotel mají zisk.

Vliv na enviromentální prostředí

Využití přírody při discgolfu je jeden z podstatných faktorů, které motivují hráče k jeho hře. Zvýšený zájem o danou lokaci může mít jak pozitivní, tak i negativní dopady. Jako příklad můžeme uvést situaci s množstvím odpadků v okolí discgolfového hřiště. Počet odpadků se může zvyšovat díky zvýšenému počtu osob, kteří se vyskytují v dané lokaci, a tedy i vyšší pravděpodobnosti, že se na místě vyskytne více lidí, kteří do přírody odpadky odhodí. Na druhou stranu zvýšený počet turistů může vyvolat vyšší zájem obce o čistotu atraktivního místa, může tedy nasadit více pracovníků, kteří budou na daném místě odpadky uklízet. Je třeba zmínit, že discgolfová komunita sama dbá na čistotu a úpravu hřiště, je tedy možné, že před stavbou discgolfového hřiště bylo místo opuštěné, plné odpadků a po jeho stavbě se místo proměnilo v čisté udržované prostředí (tzv. rekultivace).

Další faktor působící na životní prostředí může být například vliv zvyšování emisí CO₂, a to díky zvýšenému silničnímu provozu (Kalabus, 2021). Dále to může být například rušení

života zvířat v době jejich hnízdění a páření, nebo v kontextu specifčnosti hry discgolfu i poškození kůry stromů díky nepřesnému hodu diskem.

Samotná hra discgolfu může nést rizika v kontextu vlivu na životní prostředí. Discgolf se hraje v přírodě a překážky na takovém hřišti tvoří keře, stromy či vodní plochy. Právě při nepovedených hodech, kdy se disk setká s přírodní překážkou, může disk poškodit místní flóru. U střetu disku se stromem hrozí ulomení živých větví, nebo „zásek“ do kůry stromu (viz obrázek č.5). Takové poškození mohou provést především disky na dlouhou vzdálenost. Na některých jamkách, které jsou v blízkosti výhoziště ve směru jamky, jsou vidět na kůrách stromu ze strany od výhoziště „záseky“, které způsobily nesprávně odhozené disky. Z toho důvodu některá discgolfová hřiště používají u rizikově umístěných stromů ochranu formou pletiva, ochranného štítu nebo desky, která je přivázaná ke stromu a která odrazí případné nesprávně odhozené disky a zamezí tak střety se stromem (viz obrázek č.6).

Obrázek č. 5 Záseky v kůře způsobeny nesprávně vyhozenými disky.

Obrázek č.6 *Pohled na ochranný štít stromů.*

Dle Trendafilova & Waller (2011) toto řešení „ochranných kůlů“ navrhuje i výbor pro životní prostředí. Přestože PDGA a jeho Výbor pro životní prostředí uznává možné související problémy životního prostředí s discgolfem, tak argumentují tím, že při pravidelné údržbě hřiště je discgolf šetrný k životnímu prostředí, negativní účinky na floru jsou malé a nelze očekávat žádné dlouhodobé následky. Dále uvádí, že je výzvou nalézt dlouhodobě udržitelná řešení tohoto problému, aby se dalo předejít řešením, která by vyžadovala akutní zásah na poslední chvíli.

Při hodnocení ekologické stopy discgolfu na přírodu se další výzkum Trendafilova & Waller (2011) zaměřil na 3 faktory, a to na erosi půdy, zhuštění půdy a hustotu pokrytí vegetace. Výsledky ukázaly, že discgolf výrazně zvyšuje zhutnění půdy (tím, že discgolfisté ušlapávají půdu), což vede k větší erozi půdy a snížení pokrytí vegetace. Proto tato studie vyzývá odborníky, aby věnovali větší pozornost nejen ekologické degradaci, která je spojená s venkovními rekreačními aktivitami, ale také k řešením, vedoucí k dlouhodobě udržitelnému hospodářství.

Jeden ze zdrojů Leung, Walden-Schreiner, Matisoff, Naber, & Robinson (2013) uvádí, že při výzkumu článků, v jakém světle se mluví o discgolfu, pouze 9 % jich bylo negativních vyjadřující obavy ohledně disku. Na základě publikovaných článků můžeme konstatovat, že je discgolf vnímán jako pozitivní aktivita, která rozšiřuje možnosti sportu a že nese zdravotní benefity. Jeden z článků dle tohoto zdroje uvádí, že v petrohradském parku na Floridě hřiště vytlačilo drogové aktivity. Největší obavy jsou vyjadřovány o ničení fauny diskem a sešlapávání půdy, což může vést k obnažování kořenů stromů či vyšlapávání travnaté plochy na vytížených místech.

Dopady na zdraví člověka

Dle DiscGolf hřiště (2017) rekreační sport discgolf v sobě spojuje pobyt v přírodě s fyzickou i psychickou aktivitou a pomáhá tak člověku udržet se v dobré fyzické kondici a odreagovat se od starostí všedních dní.

Pohybová aktivita je důležitá pro všechny lidi napříč populací a hra discgolfu nedělá výrazný rozdíl mezi energetickým výdejem profesionálního discgolfisty a začínajícího hráče během hry discgolfu na totožném hřišti. To potvrzuje výzkum Bielky V. (2018) díky kterému můžeme říci, že počet nachozených kroků při hře discgolfu se neliší o více než 20 % u různých hráčů bez ohledu na jejich discgolfové dovednosti. To tedy znamená, že pokud hru na discgolfovém hřišti hraje profesionál anebo amatér, tak jejich energetický výdej díky počtu nachozených kroků je přibližně stejný.

Dle Nováka P. (2012) v dnešní době řadíme mezi největší hrozby naší společnosti civilizační onemocnění a z toho důvodu je discgolf vhodná pohybová aktivita, která zaujme širokou vrstvu obyvatel a pozitivně působí na jejich pohybový režim. Tento autor dále vysvětluje, že se hráči po hřišti pohybují rychlou chůzí, což je pro lidský organismus nej přirozenější pohyb. Discgolf tedy řadíme mezi tzv. zdraví zlepšující pohybové aktivity.

V Americe na Arkansaské univerzitě proběhl výzkum, který zkoumal vliv discgolfu na chování ve školních třídách se žáky s poruchami chování. Dle tohoto výzkumu bylo užití discgolfu prokázáno jako statisticky významné při zlepšení pozitivního chování dětí ve třídě. Můžeme tedy říct, že discgolf zlepšuje na školní úrovni mezilidské vztahy (Powell & Newgent, 2008).

Bielka (2018) tvrdí, že pokud hrajete DG dvě hodiny týdně, stačí to ke splnění doporučení WHO. Tento autor také hovoří o tom, že Světová zdravotnická organizace vydala doporučení, aby dospělí ve věku 18-64 let prováděli mírnou pohybovou aktivitu minimálně 150 minut nebo intenzivní pohybovou aktivitu nejméně 75 minut týdně. Z toho důvodu jedno

kolo hry na devíti jamkovém discgolfovém hřišti většinou nestačí, ale pokud si takové hřiště zahrajete dvakrát, nebo hrajete náročnější hřiště, tak splňujete doporučení WHO.

Vzhledem k tomu, že discgolf je sport, který kombinuje hod diskem s chůzí, jsou benefity discgolfu po zdravotní stránce signifikantní. Jak již zmínil Peroutka, J. (2017) při 18 jamkovém hřišti nachodí průměrný hráč přibližně 12 kilometrů. Vzhledem k tomu, že je doporučeno denně nachodit 10.000 kroků, což je asi 7,5km, tak hra discgolfu tento limit bezpečně splňuje.

Benefity chůze potvrzuje článek z webové stránky Žena.cz (2021), který hovoří o tom, že je chůze nejpřirozenější způsob pohybu a nejjednodušší fyzická aktivita, která zlepšuje dýchání, podporuje imunitu a má meditativní účinky. Při svižnější chůzi, nebo při chůzi do převýšení se navíc spalují tuky, zlepšuje se oběhový systém, snižuje se obsah cukru v krvi a snižuje se pravděpodobnost úzkostí a deprese. Zdroj dále uvádí, že chůze pomáhá tříbit myšlenky a zlepšuje soustředění. Několikahodinový pobyt v přírodě má navíc prokazatelně pozitivní dopad na snížení stresu a zlepšuje pozornost lidí.

Při jakémkoli sportu se stávají zranění a discgolf není výjimkou. Nelson, J. T., Jones, R. E., Runstrom, M., & Hardy, J. (2015) provedli výzkum na nejčastější druhy zranění, která se právě při discgolfu objevují. Nejčtenější z nich jsou spojena s nesprávným odhozením disku tedy v oblasti lokte a ramene, ale také díky nesprávnému postoji či uklouznutí při odhodu, a to zranění v oblasti kolena či kotníku. Díky celkové rotaci těla a specifického postoji při odhodu respondenti uváděli také zranění v oblasti zad. Z jiného zdroje se dozvídáme, že při šetření dánských discgolfistů bylo hlášeno 13,3% výskyt zranění ze 105 dotázaných hráčů. Nejvíce zranění bylo v oblasti ramene a lokte. Nástup všech těchto zranění byl pozvolný tedy opakováním totožného nesprávného pohybu (Rahbek & Nielsen, 2016).

1.3.2 Discgolfový turismus

Lidé stejně tak, jako za turistikou cestují za kulturou a sportem. Discgolf v tomto případě není výjimkou. Dle DiscGolf hřiště (2017) je discgolf atraktivní sportovní disciplína a stále více populární volnočasová aktivita. Pojem discgolfový turismus je tedy poněkud nový, stejně jako popularita tohoto sportu. Někteří lidé jsou ochotni cestovat za discgolfovými hřišti i desítky kilometrů, a to obzvláště v zemích, kde není výskyt discgolfových hřišť velký. Dle výzkumu Oldakowski, R., & McEwen, J. W. (2013) uvedlo 50 % dotázaných respondentů, že za hraním discgolfu by cestovali 40 km a více.

Migrace sportovců je u různých sportů běžná praxe. To potvrzuje tvrzení, že k největším migračním posunům dochází na půdě sportů, jako je kopaná, lední hokej, basketbal, kriket a lehká atletika (Sekot, 2008). Samotná migrace sportovců ovlivňuje spoustu dalších navazujících služeb. V místě, kde se nachází discgolfové hřiště se v důsledku zvýšenému počtu osob zvyšuje profit. Discgolfista přijede autem do malé vesnice na discgolf a je možné že v daném místě zaplatí za parkovné. Hráč si zahraje discgolf, po kterém mu vyhládne, proto zajde do místní restaurace, kde se naobědvá. Je také možné že po obědě navštíví místní památky, nebo si zakoupí nějaký suvenýr v místním obchodě. Přestože je dle DiscGolf hřiště (2017) vstup na 90 % všech hřišť zdarma, zvyšujeme potenciální zisk dané obce. Je nutno zmínit, že discgolfový turismus může mít i negativní dopady. Ke hřištím s obtížnou dostupností pomocí MHD, hráči často využívají osobních automobilů. Při discgolfových turnajích, nebo v situacích, kdy je discgolfové hřiště více vytíženo přijíždí více hráčů a parkovací kapacity v dané lokaci nestačí. Může se potom stát, že hráči parkují, kde nemají (na trávnících, blokuji komunikaci) a to může mít negativní dopady na životní prostředí či plynulost dopravy, která zvyšuje množství vyprodukovaného CO₂.

Discgolfový turismus se rozmáhá stále více díky tomu, že discgolfisté rádi přijímají nové výzvy. Rádi si tedy přijedou vyzkoušet nové hřiště na nějakém zajímavém místě, na kterém ještě předtím nebyli. Pokročilí discgolfisté rádi “sbírají” hřiště, která “porazí”, tedy zahrají pod PAR. Novák P. (2012) ve své práci tento fakt potvrzuje a zmiňuje, že je každé discgolfové hřiště jiné, že je člověk od přírody zvědavý, a tedy poznává a zkouší nové věci. Tento autor hovoří o tom, že v USA a ve Finsku můžeme pozorovat fenomén discgolfového turismu a že to v blízké době můžeme očekávat i v České republice.

Turnaje probíhají na různých místech, a proto za nimi discgolfisté cestují. Na turnaji mohou být přidány speciální jamky, které nejsou v layoutu pevného hřiště. Někteří discgolfisté cestují na turnaje, aby se potkali s přáteli. Dle Soutěžního řádu České asociace discgolfu (2020) jsou skupiny (flights) maximálně po 4 hráčích. V úvodním kole turnaje rozděluje hráče do flightů ředitel turnaje, proto hráči poznají více nových lidí, než kdyby si flights vybírali sami. V dalších kolech jsou hráči do flightů rozdělováni dle jejich aktuálního skóre a herní kategorie. Jednotlivá discgolfová hřiště je možno v aplikaci UDisc hodnotit a vytvářet tzv. rating hřiště. Hráč, který používá UDisc, si může dle hodnocení hřiště vybrat takové, které mu vyhovuje. Hráči mohou v aplikaci zanechat různá varování, kterými aktualizují stav hřiště (posekaná tráva, chybějící řetězy na jamce, špatně označené výhoziště atd.). V aplikaci jsou zaznamenána téměř všechna discgolfová hřiště a díky tomu mají hráči lepší přehled o možnostech, kam si mohou na discgolf zajet (UDisc, 2022).

2 Cíle práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je zjistit, jakým způsobem vnímají rezidenti vliv discgolfového hřiště a discgolfu a jakým způsobem působí na kvalitu jejich života. Jedná se o rezidenty, kteří bydlí v blízkosti discgolfového hřiště, tedy do 5 km od tohoto hřiště. Tato studie bude sloužit jako podklad pro výstavbu discgolfových hřišť v nových lokacích, ale také jako zpětná vazba na jednotlivá již vybudovaná hřiště. Díky této studii se starostové, kteří mají vybudované discgolfové hřiště v obci či městské části, mohou zaměřit na jednotlivé aspekty vlivu discgolfového hřiště na kvalitu života rezidentů a v jednotlivých oblastech, které vyjdou jako nedostatečné, provést nápravu.

Dílčím cílem je zjistit, jak vnímají rezidenti přítomnost discgolfového hřiště ve spojení s jeho hrou v oblastech příjmu a bohatství, zdraví, mezilidských vztahů, občanské angažovanosti, životního prostředí, bezpečnosti a osobní pohody. Dále je dílčím cílem zjistit, jak rezidenti hodnotí vliv discgolfu na kvalitu života dle jejich věku, pohlaví, četnosti hraní, umístění hřiště a počtu obyvatel v dané lokaci.

Těchto cílů dosáhneme tak, že si budeme klást 4 základní výzkumné otázky:

- a) Jak ovlivňuje existence discgolfového hřiště a hra discgolfu enviromentální prostředí?
- b) Jak ovlivňuje existence discgolfového hřiště a hra discgolfu ekonomické prostředí?
- c) Jak ovlivňuje existence discgolfového hřiště a hra discgolfu sociokulturní prostředí?
- d) Jak ovlivňuje existence discgolfového hřiště a hra discgolfu zdraví člověka?

Tyto základní otázky si podrobněji rozebereme v jednotlivých podotázkách.

1) Environmentální prostředí

Životní prostředí

Otázka v dotazníku: „Jaký vliv má existence discgolfového hřiště a hra discgolfu na kvalitu místního životního prostředí?“

Otázka v dotazníku: „Zde můžete uvést příklad, jak podle vás discgolf ovlivňuje životní prostředí.“

Otázka v dotazníku: „Když porovnáte čistotu místa, kde stojí discgolfové hřiště před jeho výstavbou a nyní (množství odpadků, upravenost terénu), tak se čistota:“

2) Ekonomické prostředí

Příjem a bohatství

Otázka v dotazníku: „Myslíte si, že existence discgolfového hřiště zapříčinila to, že do dané lokace přijíždí více lidí z okolí?“

Otázka v dotazníku: „Myslíte si, že vybudování discgolfového hřiště zvýšilo finanční zisk pro danou lokaci (větší prodej občerstvení, suvenýrů, sportovních pomůcek, atd.)?“

3) Sociokulturní prostředí

Sladění soukromého a pracovního života (Work-Life Balance)

Otázka v dotazníku: „Je pro Vás důležité, aby měli občané možnost sportu?“

Otázka v dotazníku: „Myslíte si, že lidé začali v době pandemie koronaviru hrát více discgolf?“

Otázka v dotazníku: „Jaký význam pro Vás osobně má existence discgolfového hřiště?“

Bezpečnost

Otázka v dotazníku: „Je prostor, ve kterém se nachází discgolfové hřiště více využíván? (chodí tam více lidí, než před jeho stavbou? oživilo discgolfové hřiště prostor?)“

Otázka v dotazníku: „Snížil se (po vybudování discgolfového hřiště) v daném místě výskyt sociálně-patologických jevů, nebo se zvýšil? (kriminalita, toxikomanie, vandalismus, bezdomovectví)“

Mezilidské vztahy

Otázka v dotazníku: „Myslíte, že hra discgolfu přispívá v dané lokaci k lepším mezilidským vztahům, nebo je zhoršuje? - "společenský duch"“

Otázka v dotazníku: „Co podle Vás (v souvislosti s hrou discgolfu) má vliv na mezilidské vztahy v dané lokaci?“

Dobré vládnutí a občanská angažovanost

Otázka v dotazníku: „Angažují se místní obyvatelé do discgolfového dění? (pořádání či účast na turnajích, péče o discgolfové hřiště, atd.)“

Osobní pohoda

Otázka v dotazníku: „Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště zlepšuje osobní pohodu místních lidí?“

4) Zdraví člověka.

Zdraví

Otázka v dotazníku: „Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí více ke sportu?“

Otázka v dotazníku: „Má podle Vás hraní discgolfu pozitivní vliv na zlepšení zdraví?“

3 Metodika

3.1 Metody sběru a zpracování dat

Jednou z běžných metod výzkumu postojů rezidentů vůči cestovnímu ruchu a sportu je využití dotazníkové metody. Pro tuto práci byl využit dotazník zaměřený na subjektivní vnímání kvality života v kontextu existence discgolfového hřiště v konkrétní destinaci.

Metody dotazníkového šetření jsem vytvořil na základě dokumentu „Strategický rámec Česká republika 2030“, ve kterém je definováno 11 oblastí kvality života. Z těchto oblastí jsem vybral 8 hlavních, na které by mohla mít přítomnost discgolfového hřiště v dané lokaci vliv a definoval otázky, které jsem přizpůsobil potřebám discgolfu. Na témata zaměstnanost, bydlení a vzdělání nebyla položena žádná otázka, neboť tyto oblasti existence discgolfového hřiště v českém měřítku nijak signifikantně neovlivňuje.

Výzkum byl realizován pomocí online dotazníku, který byl v prostředí „Google forms“. Vzhledem k online prostředí k vyplnění dotazníku stačilo respondentovi internetové připojení a rozkliknutí odkazu, který respondenta přesměroval přímo na vyplnění tohoto dotazníku. V dotazníku byly otázky, které ověřovali stanovené výzkumné otázky za pomoci otevřených odpovědí, Likertovy škály a také možnosti výběru z několika možných odpovědí.

Tento dotazník byl distribuován respondentům dvěma způsoby dle toho, jestli jsme se tázali hráčů discgolfu, nebo osob žijících v blízkosti discgolfového hřiště (rezidentů). Hráčům discgolfu jsem dotazník zasílal z toho důvodu, že budou v dotazníku hodnotit své domácí hřiště, tedy hřiště, kde jsou oni sami rezidenti.

Z výsledných odpovědí jsme použili pouze ty, u kterých respondenti uvedli, že žijí v blízkosti discgolfového hřiště (do 5 km). Tím jsme zajistili to, že máme relevantní výsledky od rezidentů, a ne od turistů, kteří do dané destinace přijeli za hrou a v dané oblasti nebydlí.

U sdílení odkazu hráčům discgolfu jsem využil tyto komunikační kanály:

- A) Sdílení odkazu dotazníku na FB skupinách všech discgolfových klubů v ČR (tyto kluby obvykle vznikají díky přítomnosti discgolfového hřiště v dané lokaci).
- B) Oslovil jsem dva hlavní discgolfové internetové obchody (proDiscgolf, Ultimo) o sdílení odkazu na dotazník na FB stránkách, na jejich webových stránkách, a v pravidelném newsletteru (využití mailing listu k zacílení na hráče discgolfu).
- C) Oslovil jsem ČADG (Českou Asociaci Discgolfu) o sdílení dotazníku na svých webových stránkách.
- D) Oslovil jsem pravidelný discgolfový podcast „Ať to lítá“, který je na platformě Spotify, aby připomenul existenci dotazníku s odkazem na to, kde je možné jej vyplnit.

U sdílení odkazu rezidentům žijícím v blízkosti DG hřiště jsem využil tyto komunikační kanály:

- A) Sdílení odkazu na dotazník na FB jednotlivých měst a obcí ve kterých se nachází discgolfové hřiště (tímto způsobem cílíme přímo na osoby, které žijí v blízkosti discgolfového hřiště a na osoby, kteří tento sport znají a chtěli by k němu vyjádřit své nálady).
- B) Oslovil jsem (telefonicky / mailem) 130 starostů a primátorů měst a obcí ve kterých se nachází discgolfové hřiště s žádostí o sdílení dotazníku mezi jejich občany, kteří bydlí v blízkosti discgolfového hřiště, a to pomocí jejich dostupných možností (facebookové stránky města/obce, webové stránky města/obce, mailing list města/obce, atd.).

Je třeba dodat, že k vyplnění dotazníku bylo třeba internetové připojení, proto jeho nevýhoda spočívala v tom, že se k němu nedostali informačně technologicky negramotní lidé. Přesto jsem se však snažil odkaz na tento dotazník šířit různými způsoby (mailing list, newsletter, webové stránky města/obce, atd.), aby k němu měli přístup i lidé, které nevyužívají sociální sítě.

Otázky v dotazníku byly postaveny tak, že zjišťovali nálady a názory na vliv discgolfového hřiště na kvalitu života místních, a to v jednotlivých podkategoriích:

- 1) Příjem a bohatství
- 2) Zdraví
- 3) Sladění soukromého a pracovního života (Work-Life Balance)
- 4) Mezilidské vztahy
- 5) Dobré vládnutí a občanská angažovanost
- 6) Životní prostředí
- 7) Bezpečnost
- 8) Osobní pohoda

Dotazník dále zjišťoval základní údaje o respondentovi, jako je věk, domácí hřiště, pohlaví, četnost hraní a jestli respondent žije v blízkosti discgolfového hřiště. Dotazování probíhalo od 24. 2. 2022 do 31. 3. 2022. K tomuto datu jsme dosáhli plánovaný počet 800 respondentů. Zpracované údaje se automaticky ukládali do excelové tabulky, kde bylo možné výsledky dále jednoduše filtrovat.

Vyhodnocení výzkumu probíhalo na základě zodpovězení výzkumných otázek, které jsme zodpověděli na základě otázek v dotazníku. Při vyhodnocování otázek Likertovy škály jsme dali dohromady možnosti odpovědí jedné strany a také jsme seskupili možnosti odpovědí druhé strany. Odpovědi „ANO“ s odpověďmi „spíše ANO“ a odpovědi „NE“ s odpověďmi „Spíše NE“. Tyto dvě skupiny odpovědí jsme navzájem porovnávali. Odpovědi střední hodnoty jsme nechali v jedné skupině odpovědí. U otázek s otevřenými odpověďmi jsme postupovali následovně: U jednotlivých otázek stejných odpovědí jsem přidělil stejné hodnoty. Dle počtu jednotlivých hodnot jsem vytvořil graf procentuálního vyjádření, který reflektoval dané odpovědi dle jejich četnosti.

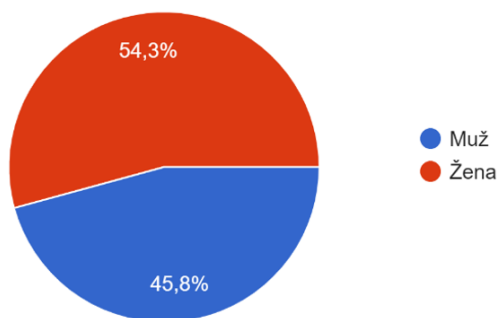
3.2 Charakteristika výzkumného souboru

Vzorek osob, který byl v rámci této studie osloven se skládal ze dvou různých skupin. Jedna skupina byli hráči discgolfu, kteří na konkrétní discgolfová hřiště pravidelně jezdí sportovat a druhý vzorek byli rezidenti, kteří bydlí v blízkosti discgolfového hřiště, a na které má existence tohoto hřiště přímý vliv. Do výzkumného vzorku byli zařazeni všichni, kteří vyplňují odpověď týkající se některého discgolfového hřiště na území České republiky. Z

výzkumného vzoru byly vyřazeny odpovědi respondentů, kteří odpověděli, že bydlí ve větší vzdálenosti, než je 5 km od discgolfového hřiště.

Před zveřejněním dotazníku jsem dělal jeho pilotní verzi, kterou jsem testoval na 20 lidech. Na základě jejich zpětné vazby jsem zjišťoval srozumitelnost dotazníku a to, jestli respondenti odpovídají na to, na co se ptám. Dále jsem danou pilotní verzi zaslal na konzultaci socioložce, která má zkušenosti s tvorbou dotazníků, aby mi poradila, jestli jsou otázky dobře sestaveny. Dále jsem tuto pilotní verzi zaslal dvěma starostům, kteří ve svých vesnicích vybudovali DG hřiště, aby mi dali zpětnou vazbu, které otázky jim v dotazníku scházejí a které jim připadají jako nepodstatné. Tu samou otázku jsem kladl a pilotní verzi dotazníku zaslal dvěma českým discgolfovým internetovým obchodům. Na základě zpětných vazeb respondentů, socioložky, starostů a discgolfových obchodů jsem dotazník upravil tak, aby byl co nejvíce vyhovující pro potřeby tohoto výzkumu.

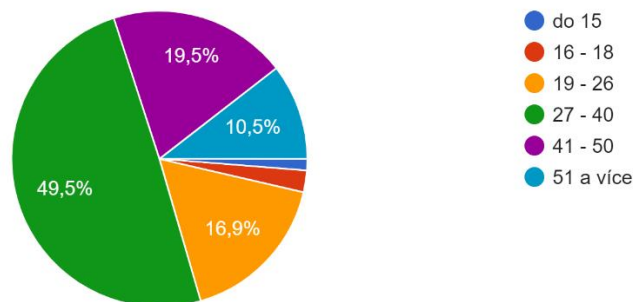
Výzkumný soubor tvořilo 54,3% žen a 45,8% mužů, viz graf č.1.

Graf č. 1

Zajímavé je, že na dotazník odpovědělo 54 % žen. Samotný discgolf však na turnajích v průměru hraje pouze 15 % žen. Dále jsme se ptali na věk respondentů (Graf č.2).

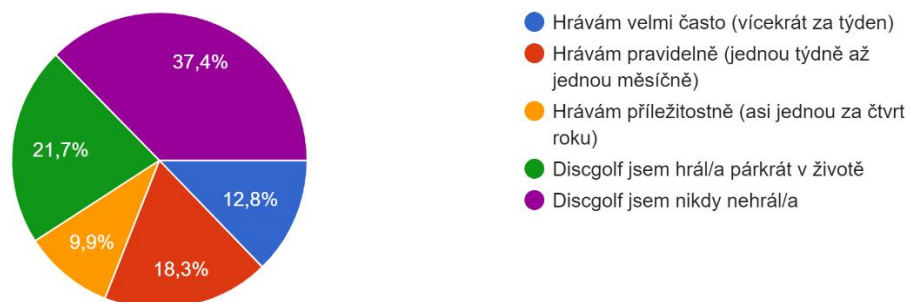
Váš věk je v rozmezí:
800 odpovědí

Graf č. 2

Respondenti byli rozděleni dle následujících věkových kategorií: Věk 19–40 (66,4 %), kteří spadají do herní kategorie MPO (do 27 let 16,9% a nad 27 let 49,5%), věk 41-50 (19,5 %) v herní kategorii MP40 a nakonec věk 51 let a výše v kategorii MP50 (10,5 %). Dále jsme se ptali, jak často hrají naši respondenti discgolf (Graf č.3).

Jak často hrajete discgolf?
800 odpovědí

Graf č. 3

Největší část respondentů nikdy discgolf nehrála (37,4 %), na dotazník tedy odpovídali respondenti, kteří žijí v blízkosti discgolfového hřiště, ale znají jej jen z pozorování. 21,7 % hrálo discgolf párkrát v životě. Třetí největší skupina zastupuje pravidelné hráče (18,3 %). Dále jsme se ptali na geografické rozložení (Graf č.4).

V jakém kraji leží Vámi vybrané "domácí" discgolfové hřiště?

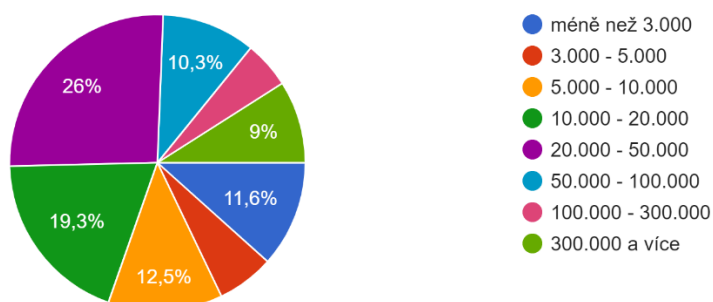

Graf č. 4

Nejvíce respondentů bylo z Moravskoslezského kraje (20,1 %), z Olomouckého kraje (19,5 %) a z Jihomoravského kraje (13,8 %). Tohle rozložení mohlo být způsobeno tím, že nejvíce discgolfových hřišť je na Moravě. Z konkrétních discgolfových hřišť máme nejvíce odpovědí z Uničova (37), Kopřivnice (32), Brna – Milénova (27), Ostrova (26), Dlouhé Loučky (25), Moravského Krumlova (24), Litovle (22) nebo Karviné (20). Na závěr nás zajímal počet obyvatel jednotlivých oblastí, ve kterých respondenti hodnotí své vnímání kvality života (Graf č.5).

Kolik obyvatel má město / vesnice / oblast s DG hřištěm a jeho blízké okolí, které jste zvolili jako "domácí hřiště"?

800 odpovědí

Graf č. 5

Největší zastoupení měla města s 20.000 – 50.000 obyvateli (26%). Takových měst máme v ČR asi 40 a z nich asi polovina má discgolfové hřiště.

4 Výsledky

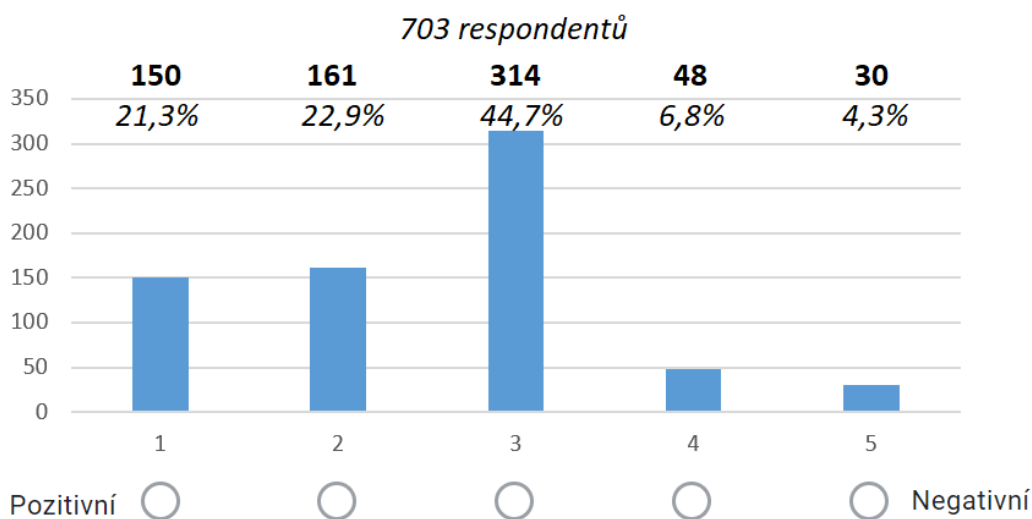
Abychom zjistili, jak rezidenti bydlící v blízkosti discgolfového hřiště vnímají vliv discgolfu na jejich kvalitu života, tak jsme otázky v dotazníku rozdělili na 4 oblasti: enviromentální prostředí, ekonomické prostředí, sociokulturní prostředí a zdraví člověka. V těchto oblastech jsme vymezili 8 kategorií: 1) životní prostředí, 2) příjem a bohatství, 3) sladování soukromého a pracovního života (Work-Life Balance, 4) bezpečnost, 5) mezilidské vztahy, 6) dobré vládnutí a občanská angažovanost, 7) osobní pohoda a 8) zdraví.

4.1 Enviromentální prostředí

Životní prostředí

Otázka č. 1

Životní prostředí je v souvislosti s discgolfem velmi důležité téma. Díky tomu, že se discgolf hraje v přírodě, tak je životní prostředí s discgolfem velmi úzce spjato. Příroda ovlivňuje kvalitu života lidí a pobyt a pohyb lidí v přírodě zase ovlivňuje přírodu. Dotazovali jsme se respondentů: „**Jaký vliv má existence discgolfového hřiště a hra discgolfu na kvalitu místního životního prostředí?**“ (Graf č.6).

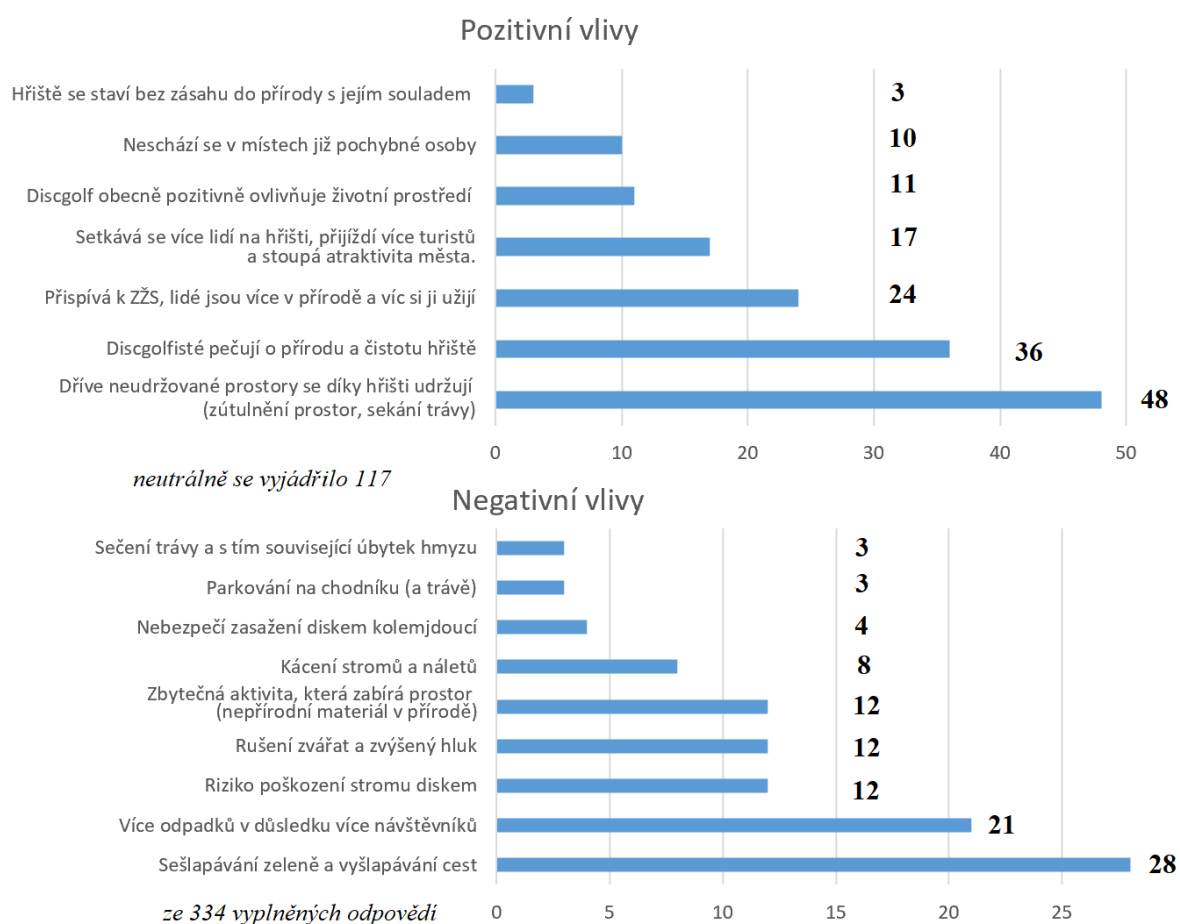

Graf č. 6

Z tohoto grafu můžeme určit, že respondenti vnímají vliv existence discgolfového hřiště a hry discgolfu na kvalitu místního životního prostředí spíše pozitivně. Odpověď vztahující se k pozitivnímu vlivu zadalo 44,2%, neutrální odpověď zadalo 44,7% a pouhých 11,1% tento vliv hodnotilo negativně.

Otázka č. 2

Zajímalo nás, jakým způsobem rezidenti vnímají vliv discgolfu na životní prostředí, tedy co jsou konkrétní faktory, které mohou ovlivnit kvalitu životního prostředí pozitivně či negativně. Znalost toho, co nejvíce negativně ovlivňuje životní prostředí nám může pomoci v oblasti prevence ochrany životního prostředí. Z toho důvodu jsme do dotazníku dali prostor pro odpověď: „Zde můžete uvést příklad, jak podle vás discgolf ovlivňuje životní prostředí“ (Graf č.7). Odpověď na tuto otázku byla dobrovolná, proto ze 703 respondentů vyplnilo tuto odpověď pouze 334. Otázka byla otevřená a odpovědi velmi různorodé, proto jsem je seskupil do větších tématických celků a rozdělil do dvou tabulek dle pozitivních a negativních vlivů.

Graf č. 7

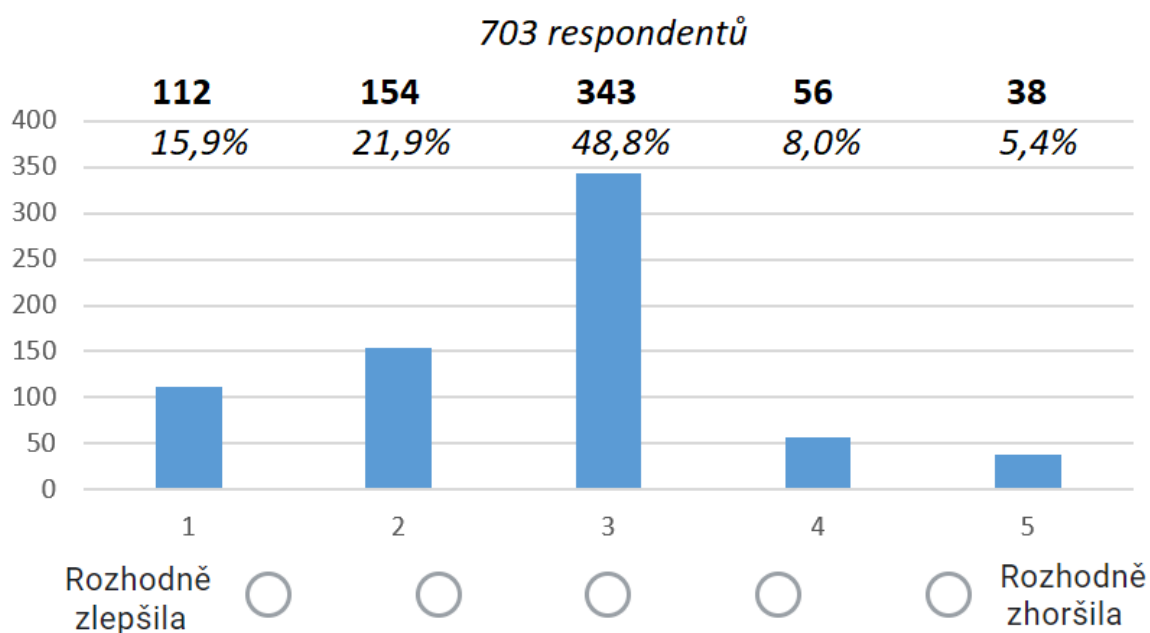
U pozitivních vlivů převažuje odpověď „Dříve neudržované prostory se díky hřišti udržují (sekání trávy, zútulnění prostor)“. Takovou odpověď napsalo 48 respondentů. Dále byla nejčastější odpověď „Discgolfisté pečují o přírodu a čistotu kolem hřiště“ se 36 odpověďmi. Další odpověď se 24 respondenty se týkala toho, že discgolf přispívá ke zdravému životnímu stylu, lidé jsou více v přírodě a víc si ji užijí. Dále lidé zmiňovali setkávání lidí na discgolfovém hřišti, příjezd více turistů a stoupající popularitu místa (17), to že discgolf obecně

pozitivně ovlivňuje životní prostředí (11), nebo že se díky hřišti již v daných místech neschází pochybné osoby (10).

Z negativních vlivů byla nejčastější odpověď „Sešlapávání zeleně a vyšlapávání cest“, protože takovou odpověď napsalo 28 respondentů. Druhá nejčastější negativní odpověď se 21 hlasy byla „Více odpadků v důsledku více návštěvníků“. Dále bylo zmiňováno riziko poškození stromů diskem (12), rušení zvířat a zvýšený hluk v daném místě (12), či že je to zbytečná aktivita, která zabírá prostor a má na svědomí nepřírodní materiál v přírodě (12). Dále se několik odpovědí shodlo na kácení stromů a náletů v důsledku stavby hřiště (8), parkování na trávě a chodníku (3) či sečení trávy a s tím související úbytek hmyzu (3). Z celkového počtu odpovědí se vyjádřilo 117 respondentů, že nijak nepozorují vliv discgolfu na přírodu.

Otázka č. 3

Téma čistoty prostoru discgolfového hřiště je často diskutováno. Na jednu stranu zvýšený počet osob pohybující se v daném prostoru znamená více odpadků, na druhou stranu discgolfisté se často sami starají o discgolfové hřiště, a tedy i sami vysbírávají odpadky v oblasti discgolfového hřiště, které najdou. Na tohle téma jsme se respondentů v dotazníku ptali následující otázkou: „**Když porovnáte čistotu místa, kde stojí discgolfové hřiště před jeho výstavbou a nyní (množství odpadků, upravenost terénu), tak se čistota:**“ (Graf č.8).

Graf č. 8

Z výsledného grafu můžeme usuzovat, že respondenti spíše vnímají zlepšení čistoty v dané oblasti po tom, co tam bylo vybudováno discgolfové hřiště. Celých 37,8% volilo

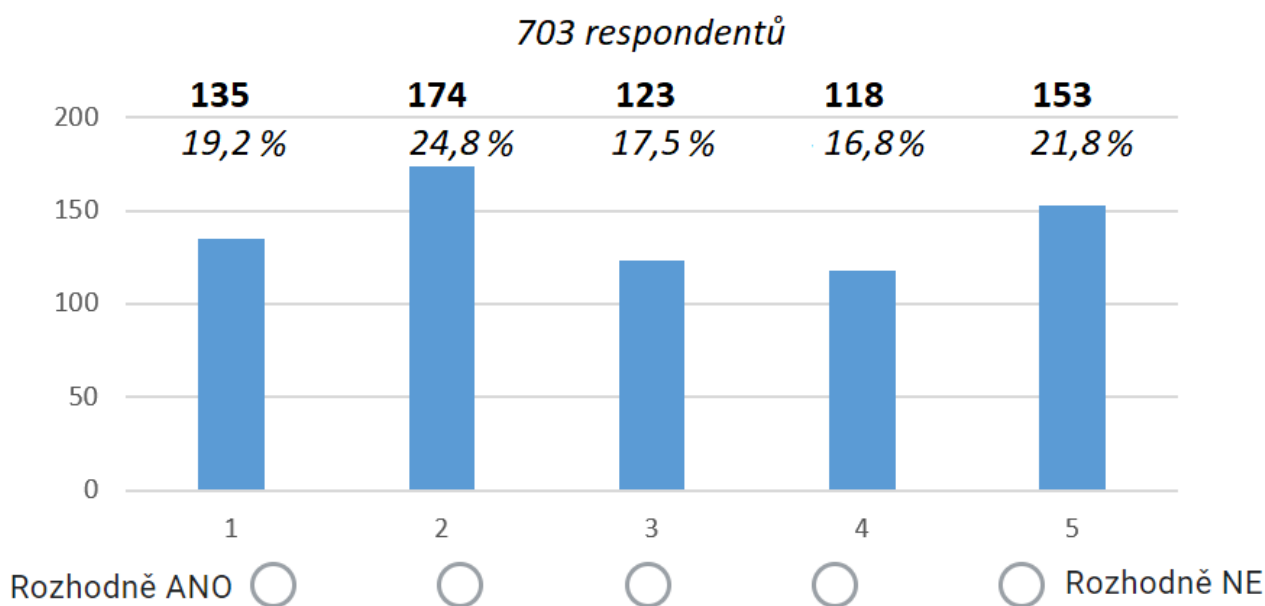
možnost zlepšení čistota místa, 48,8% volilo střední hodnotu a 13,4% si myslí, že se po vybudování discgolfového hřiště v daném místě čistota zhoršila.

4.2 Ekonomické prostředí

Příjem a bohatství

Otázka č. 4

Tato otázka je zaměřena na discgolfový turismus, sportovní migraci a na důsledky s tím související. Respondentů jsme se ptali: „**Myslíte si, že existence discgolfového hřiště zapříčinila to, že do dané lokace přijíždí více lidí z okolí?**“ (Graf č.9).

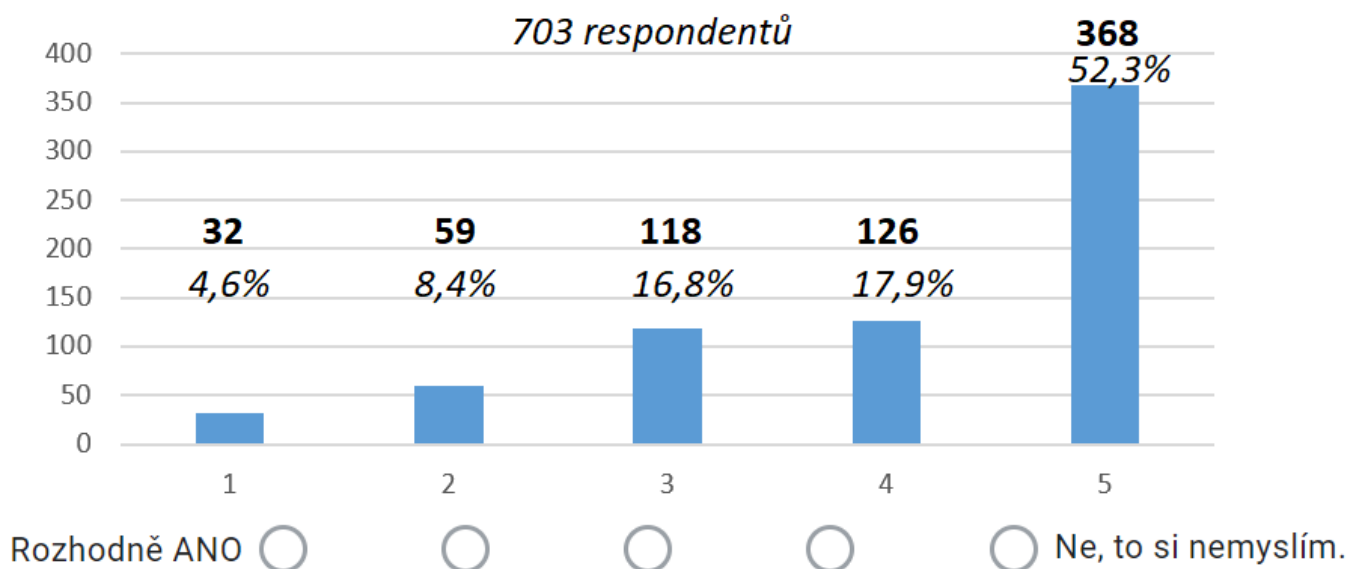

Graf č. 9

Z celkového počtu dotázaných, kteří žijí v blízkosti discgolfového hřiště odpovědělo 44%, že do daného místa po vybudování discgolfového hřiště přijíždí více lidí, dále 38,6% si myslí pravý opak a 17,5% zvolilo neutrální hodnotu. Z toho můžeme usuzovat, že lidé spíše vnímají oživení prostor vybudováním discgolfového hřiště.

Otázka č. 5

Další otázka se týká potencionálního zisku okolních služeb, které mohou na discgolf přímo či nepřímo navazovat. Tedy jestli místní lidé mohou mít nepřímý zisk z toho, že je

v blízkosti vybudované discgolfové hřiště. Respondentů jsme se ptali: „**Myslíte si, že vybudování discgolfového hřiště zvýšilo finanční zisk pro danou lokaci (větší prodej občerstvení, suvenýrů, sportovních pomůcek, atd.)?**“ (Graf č.10).

Graf č. 10

Na základě výsledků jsme zjistili, že rezidenti možnost potencionálního finančního zisku vnímají minimálně. Pouze 13% vidí v souvislosti s discgolfovým hřištěm možnost finančního zisku, 16,8% vybralo neutrální hodnotu a většina respondentů (70,2%) si nemyslí, že by z existence discgolfu mohli plynout nějaké finanční zisky.

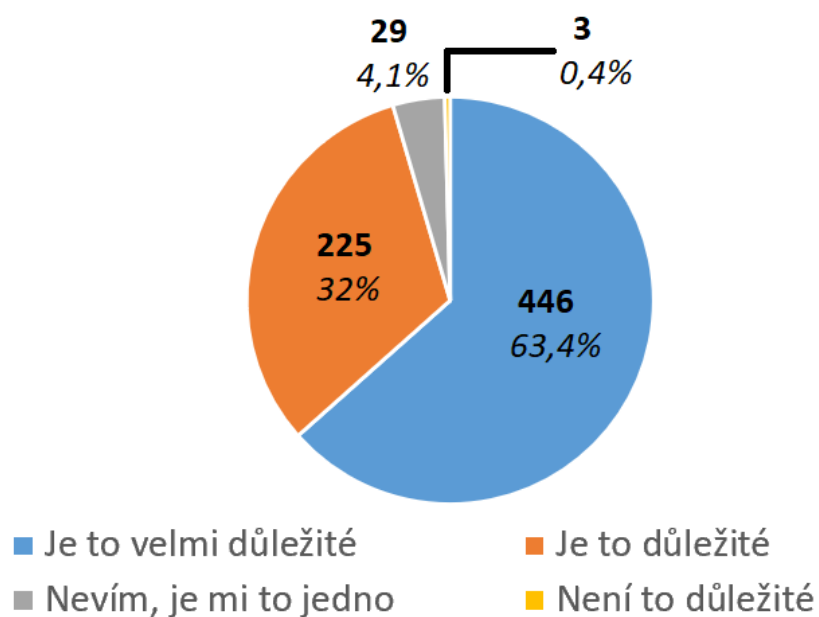
4.3 Sociokulturní prostředí

Slad'ování soukromého a pracovního života (Work-Life Balance)

Otázka č. 6

Dotazovali jsme se respondentů: „**Je pro Vás důležité, aby měli občané možnost sportu?**“ (Graf č.11). Tato otázka byla položena z toho důvodu, protože jsme potřebovali zjistit, co občané sídlící v oblasti vybudovaných discgolfových hřišť považují za prioritu v oblasti rozvoje města a nakolik je pro ně právě otázka možnosti sportovního vyžití důležitá. Z následujícího grafu vyplývá, že 95,4 % respondentů považuje možnost sportu za důležitou,

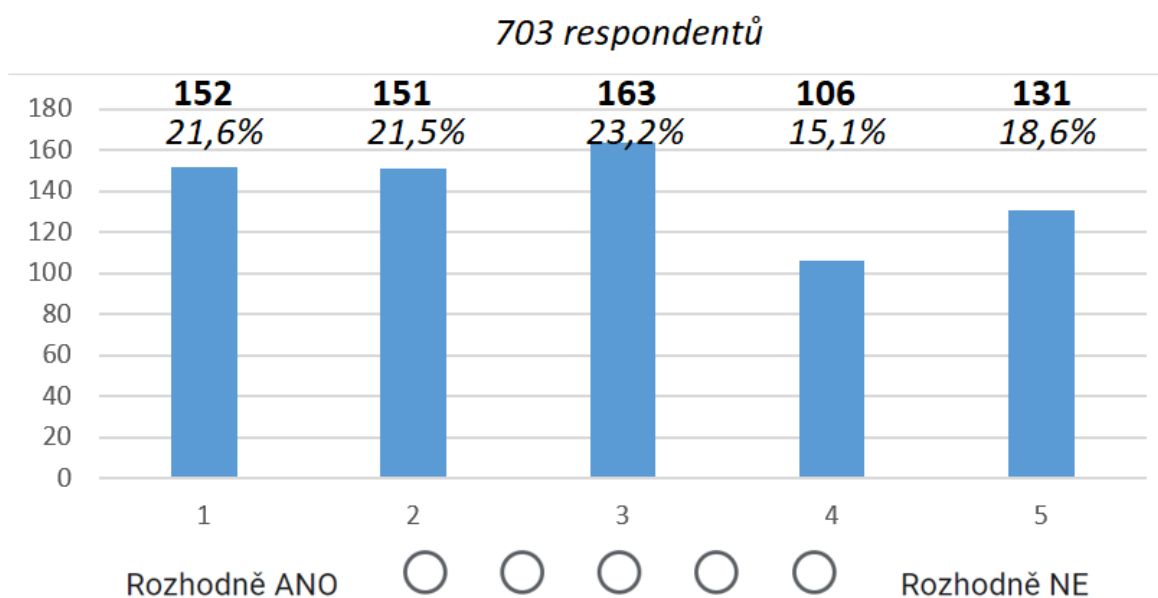
nebo velmi důležitou. Dalších 4,1% ohodnotilo otázku možností „Nevím, je mi to jedno“ a pouze 0,3% zvolilo možnost „Není to důležité“.

Graf č. 11

Otázka č. 7

Vzhledem k specifickému období pandemie koronaviru, kdy byla většina sportovišť zavřených, ale hry discgolfu se žádná omezení nedotkla, jsme se ptali respondentů: „**Myslíte si, že lidé začali v době pandemie koronaviru hrát více discgolf?**“ (Graf č.12).

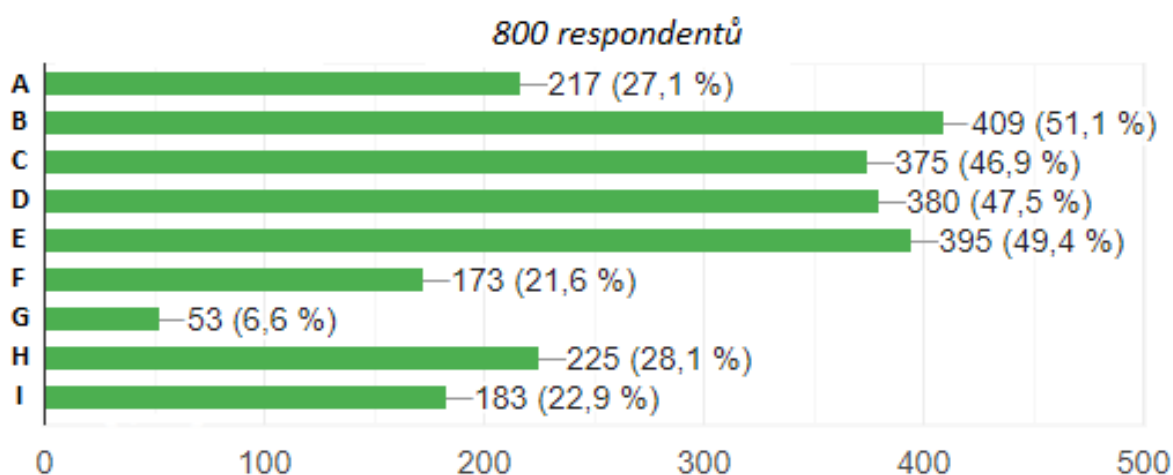
Graf č. 12

Výsledky ukazují roztroušenost odpovědí mezi všechny možnosti. Ze 703 respondentů si 43,1% myslí, že lidé díky pandemii koronaviru začali více hrát discgolf, 33,7% si to nemyslí a 23,2% zvolilo neutrální hodnotu.

Otázka č. 8

Do této otázky jsme zařadili odpovědi všech respondentů nehledě na to, jestli bydlí v místě discgolfového hřiště, nebo ne. Je to z toho důvodu, že jsme chtěli zjistit vnímání přínosu discgolfu od respondentů napříč republikou. Na tuto otázku odpovídalo 800 respondentů, kterých jsme se ptali: „**Jaký význam pro Vás osobně má existence discgolfového hřiště?**“ (Graf č.13). Bylo možné vybírat více odpovědí současně a na výběr měli respondenti několik předvoleb:

- A) ŽÁDNÝ.
- B) Sportovní aktivita, která je v rovnováze s přírodou.
- C) Zlepšení sportovních možností v daném místě.
- D) Mohu zde provozovat aktivitu, která je zdarma a nenáročná na vybavení (stačí disk).
- E) Mohu zde provozovat sport, který mohou hrát společně děti, dospělí i senioři.
- F) Díky discgolfu se mohu seberealizovat a překonávat sebe sama.
- G) Zvýšený počet discgolfových turistů, mi může nést různé benefity.
- H) Discgolf je pro mě možnost pravidelného pohybu.
- I) Díky discgolfu jsem našel nové přátele.

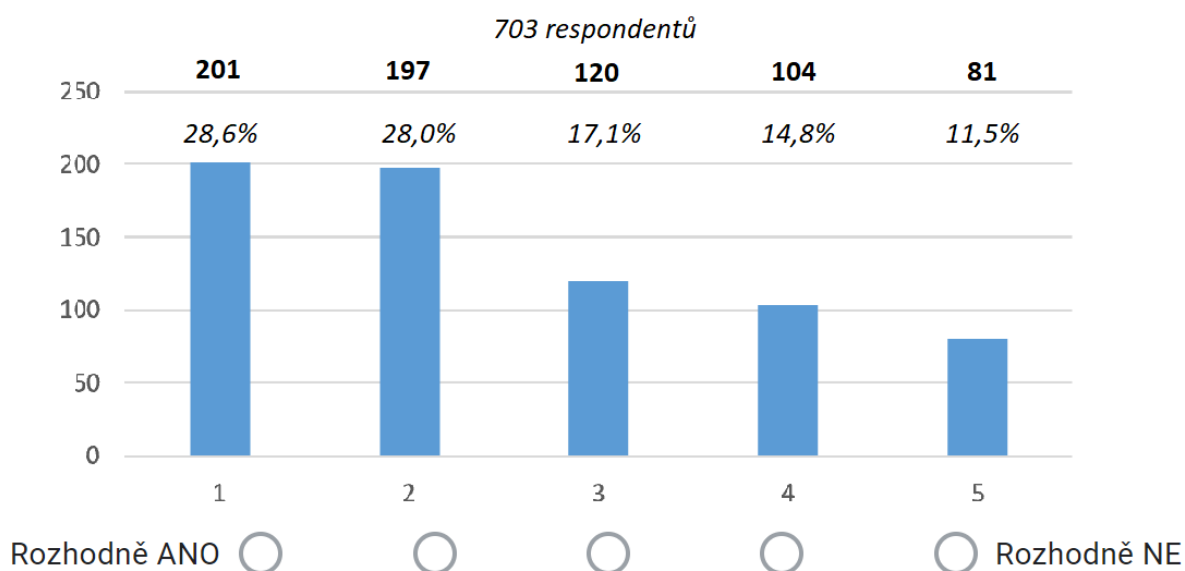
Graf č. 13

Více než polovina dotázaných respondentů (51,1 %) zmiňuje benefit propojení sportu s přírodou. O něco méně (49,4 %) respondentů zmiňuje finanční a fyzickou nenáročnost sportu, dále podobný počet respondentů (47,5 %) zmiňuje benefit toho, že tento sport mohou hrát společně různé generace a hráči s různou zkušeností se hrou a 375 dotázaných z 800 (46,9 %) poukazuje na zlepšení sportovních možností v daném místě. Dále respondenti často uvádí možnost pravidelného pohybu, seberealizace a najít nových přátel.

Bezpečnost

Otázka č. 9

Jeden z často zmiňovaných názorů ve světě discgolfu je právě to, že discgolf oživuje skomírající a nevyužité prostory a zalidňuje je. Z toho důvodu jsme tohle tvrzení chtěli ověřit z hlediska vnímání rezidenty a ptali jsme se jich: „**Je prostor, ve kterém se nachází discgolfové hřiště více využíván? (chodí tam více lidí, než před jeho stavbou? oživilo discgolfové hřiště prostor?)**“ (Graf č.14).

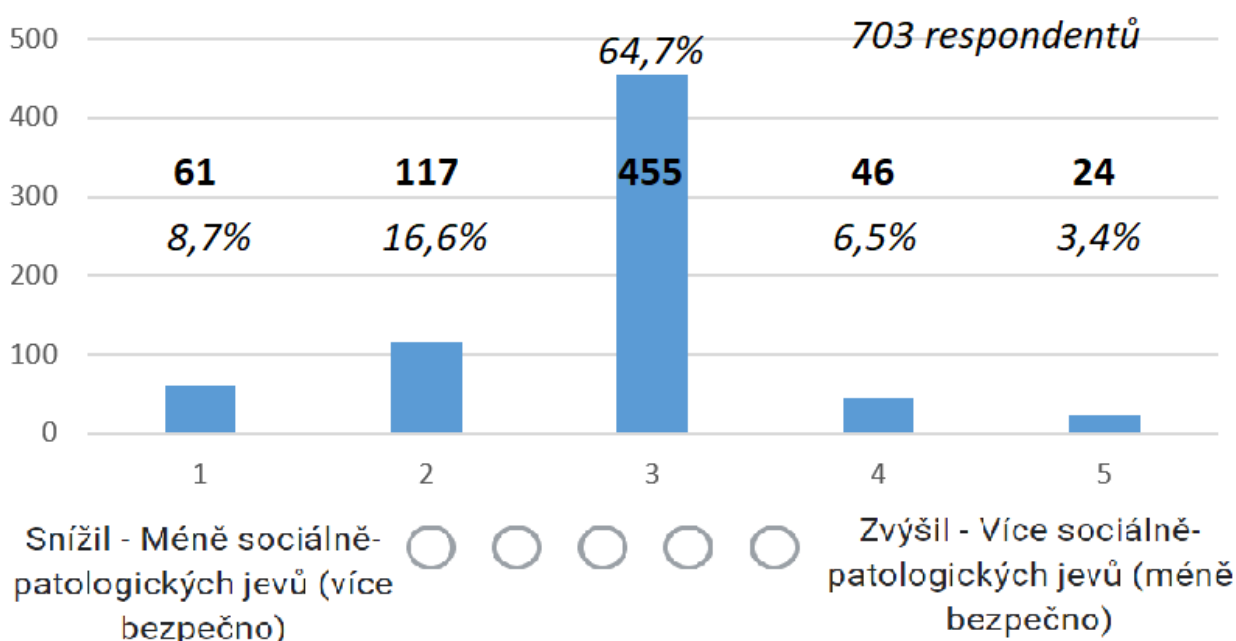

Graf č. 14

Respondenti v 56,6% pocítují oživení prostoru oproti době, kdy v dané lokalitě nebylo discgolfové hřiště. Naopak 26,3 % oživení prostor nepocítilo a 17,1% respondentů zvolilo neutrální hodnotu.

Otázka č. 10

V méně využívaných parcích se často schází osoby bez domova, osoby užívající omamné látky a je tam větší pravděpodobnost výskytu sociálně patologických jevů. Proto jsme se respondentů ptali, jestli vnímají změnu po stavbě discgolfového hřiště. Otázka zněla: „**Snížil se (po vybudování discgolfového hřiště) v daném místě výskyt sociálně-patologických jevů, nebo se zvýšil? (kriminalita, toxikomanie, vandalismus, bezdomovectví)**“ (Graf č.15).

Graf č. 15

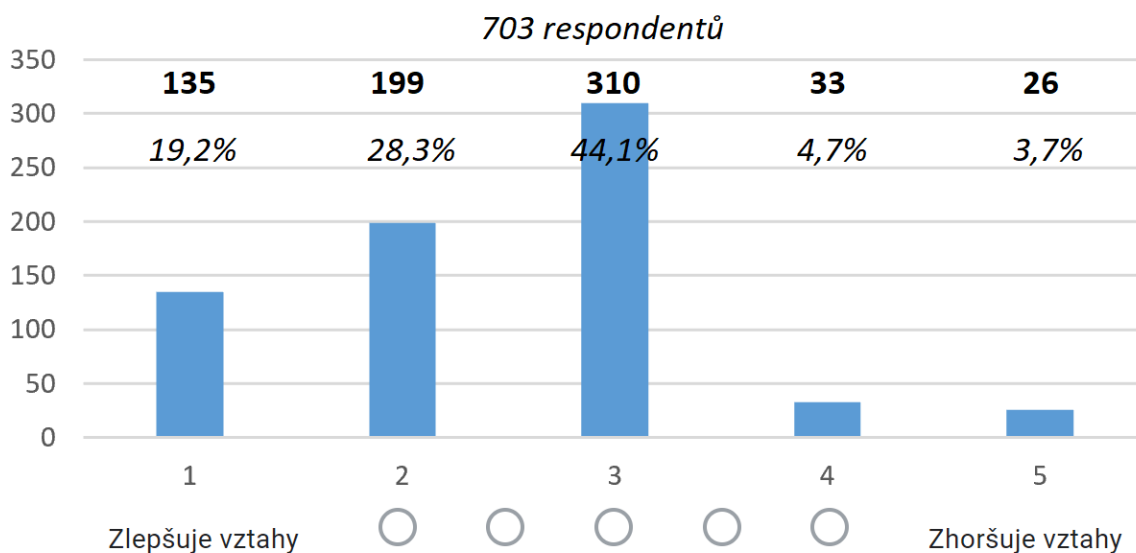
Z uvedeného grafu můžeme vyčíst, že 64,7 % všech dotázaných na tuto odpověď nemá jasný názor, nebo neví co odpovědět, a proto zvolili střední neutrální hodnotu. Snížení sociálně-patologických jevů pozoruje 25,3%. Naopak to, že se výskyt sociálně-patologických jevů zvýšil, si myslí 9,9% dotázaných žijících v blízkosti discgolfového hřiště.

Mezilidské vztahy

Otázka č. 11

Další velké téma jsou mezilidské vztahy, protože je to alfa a omegou toho, aby hřiště na daném místě mohlo být. Pokud rezidenti s existencí discgolfového hřiště nesouhlasí, tak je hřiště často díky nesouhlasným peticím přesunuto do jiných míst. Z toho důvodu jsme se ptali:

„Myslíte, že hra discgolfu přispívá v dané lokaci k lepším mezilidským vztahům, nebo je zhoršuje? - "společenský duch"" (Graf č.16).

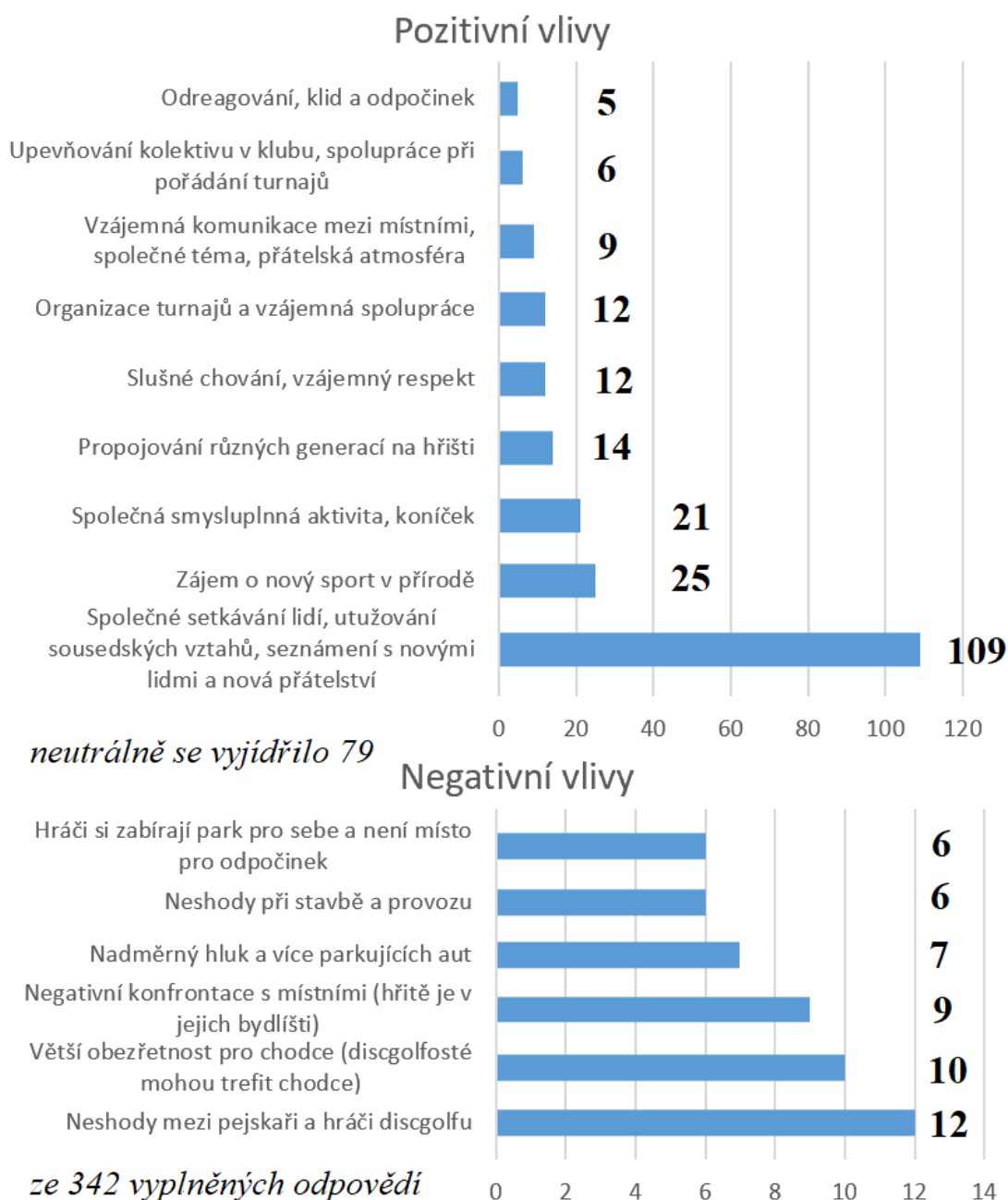
Graf č. 16

Z dotázaných respondentů odpovědělo 47,5% pro zlepšení vztahů, 44,1% zvolilo neutrální hodnotu a 8,4% odpovědělo pro zhoršení vztahů. To znamená, že se respondenti klaní spíše k názoru, že hra discgolfu spíše zlepšuje mezilidské vztahy, tedy „společenského ducha“.

Otázka č. 12

Mezilidské vztahy v místě, kde je vybudováno discgolfové hřiště v kontextu discgolfu může ovlivňovat celá řada skutečností. Například to mohou být neustálé střety „discgolfistů“ s „pejskaři“, nebo naopak může být discgolf prostředek, díky kterému se při sportovní hře v přírodě potkají lidé, kteří žijí v blízkosti, ale v běžném životě by se nepotkali. Z toho důvodu jsme se podrobněji doptávali: **„Co podle Vás (v souvislosti s hrou discgolfu) má vliv na mezilidské vztahy v dané lokaci?“** (Graf č.17).

Na tuto otevřenou otázku ze 703 respondentů odpovědělo 342 respondentů a z toho 79 si myslí, že discgolf mezilidské vztahy v dané lokaci nijak neovlivnil, 213 respondentů vyzdvihlo pozitivní vlivy na mezilidské vztahy a 50 respondentů zmínilo vlivy negativní.

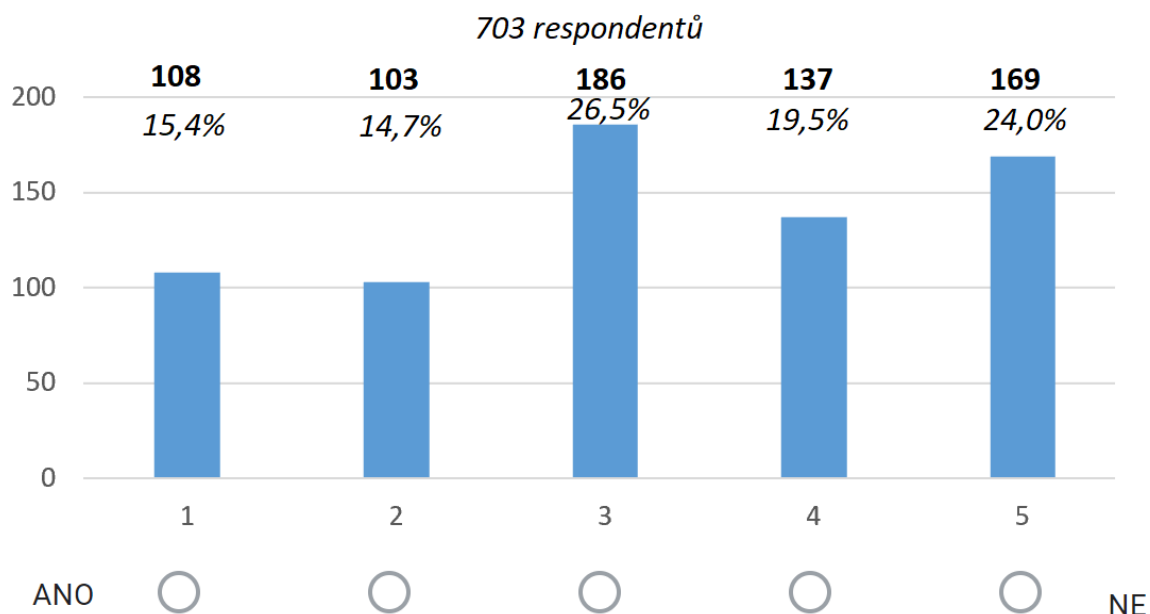
Graf č. 17

Nejvíce respondenti uváděli benefit discgolfu v tom smyslu, že se u něj utužují sousedské vztahy a vznikají nová přátelství, protože se při hře setkávají lidé, kteří se dříve neznali (109). Dále respondenti uváděli že discgolf podněcuje zájem o nový sport v přírodě (25), že je to společná smysluplná aktivita (21) a že discgolf propojuje hráče různých generací (14). Z negativních vlivů respondenti nejčastěji uváděli neshody mezi lidmi, kteří venčí psy a hráči discgolfu (12), dále popisovali, že chodci musejí být více obezřetní v parku kvůli nebezpečí trefení diskem (10) a také zmiňovali obecně negativní konfrontace s místními, kteří mají discgolfové hřiště v přímé blízkosti domova (9).

Dobré vládnutí a občanská angažovanost

Otázka č. 13

Další otázkou jsme zjišťovali aktivitu místních do dění v dané lokalitě, a to konkrétně v dění, které se týká discgolfového hřiště: „**Angažují se místní obyvatelé do discgolfového dění? (pořádání či účast na turnajích, péče o discgolfové hřiště, atd.)**“ (Graf č.18).

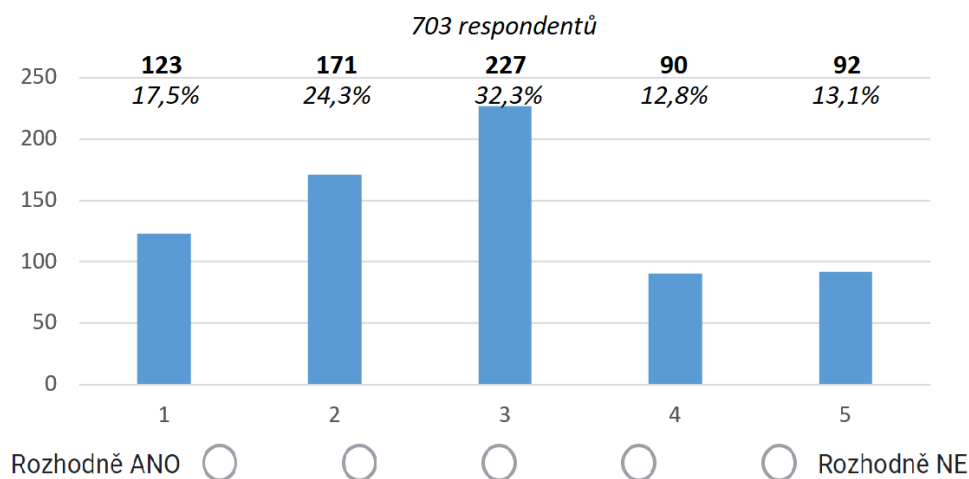
Graf č. 18

Díky těmto výsledkům můžeme říct, že lidé odpovídali poměrně vyrovnaně celým spektrem odpovědí. Velké množství respondentů si myslí, že se obyvatelé lokace, kde je vybudované discgolfové hřiště do discgolfového dění neangažuje (43,5%). Neutrální hodnotu zvolilo 26,5% respondentů a aktivní zapojení místních vnímá 30,1%. Je tedy zřejmé, že se někteří lidé angažují do místního dění a někteří ne.

Osobní pohoda

Otázka č. 14

Když vezmeme v potaz celkový pocit člověka žijícího v blízkosti discgolfového hřiště, budeme se bavit o „osobní pohodě“. Ptáme se tedy: „**Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště zlepšuje osobní pohodu místních lidí?**“ (Graf č.19).

Graf č. 19

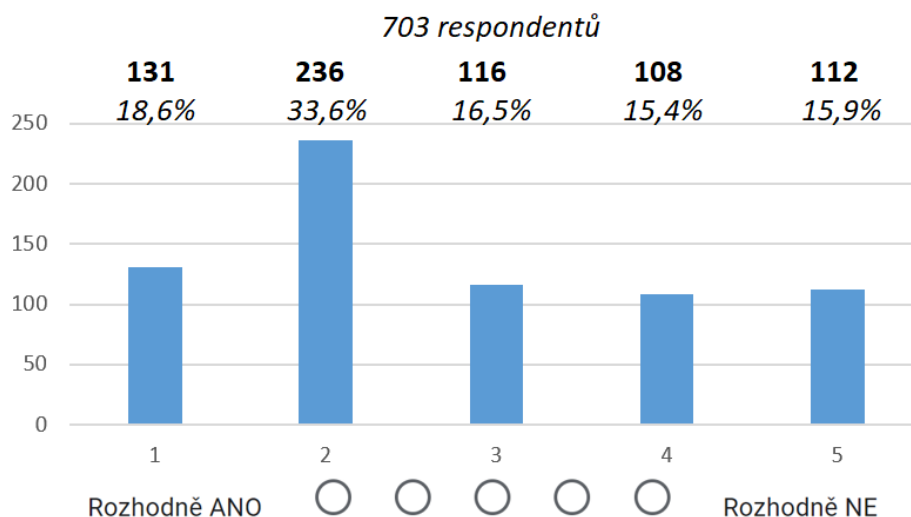
Výsledky ukázali, že 41,8% vnímá přítomnost discgolfového hřiště jako skutečnost, která zlepšuje osobní pohodu lidem žijících v dané lokaci s discgolfovým hřištěm. Opak si myslí 25,9% a neutrální hodnotu zvolilo 32,3%.

4.4 Zdraví člověka

Zdraví

Otázka č. 15

V otázkách na téma zdraví jsme se ptali respondentů, jestli si myslí, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí více ke sportu. Otázka v dotazníku byla totožná: „**Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí více ke sportu?**“ (Graf č.20).

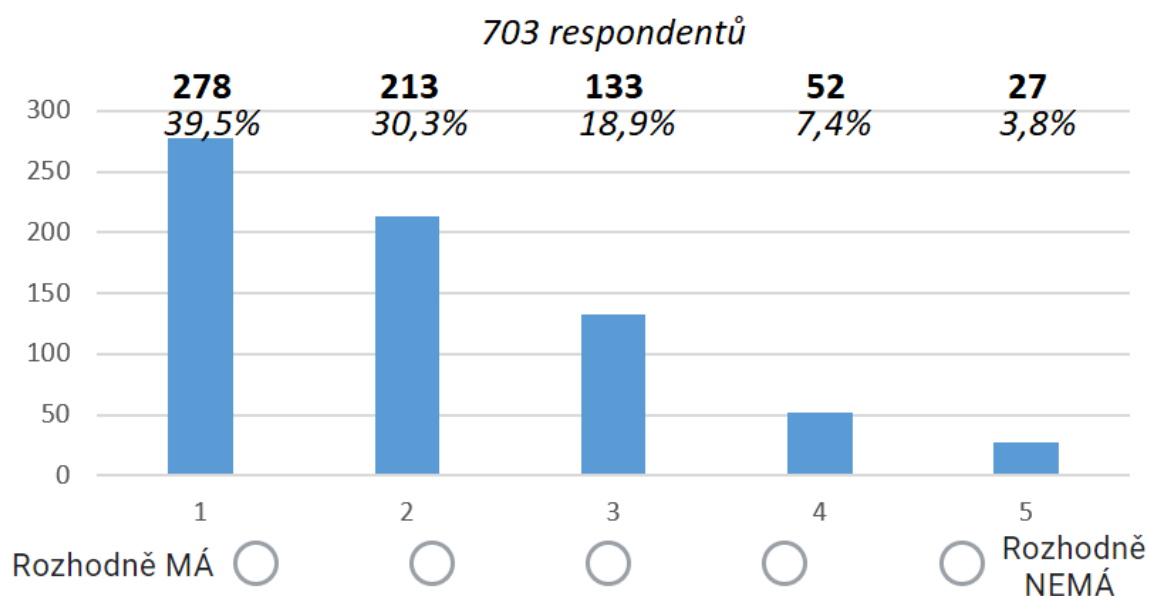

Graf č.20

Více než většina respondentů (52,2%) si myslí, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí ke sportu. Méně procent z dotázaných respondentů (31,3%) si to nemyslí a 16,5% zvolilo neutrální hodnotu.

Otázka č. 16

Ověřovali jsme, jaký je postoj respondentů k discgolfu v souvislosti s pohybem a do jaké míry si uvědomují zdravotní benefity tohoto sportu. Ptali jsme se: „**Má podle Vás hraní discgolfu pozitivní vliv na zlepšení zdraví?**“ (Graf č.21).

Graf č.21

Zjistili jsme, že si naši respondenti uvědomují benefity pohybové aktivity v souvislosti se hrou discgolfu. Celých 69,8% odpovědělo, že discgolf má vliv na zdraví člověka, 11,2% odpovědělo, že nemá discgolf vliv na zdraví člověka a 18,9% zvolilo neutrální hodnotu.

5 Diskuse

Díky silné discgolfové komunitě a lidem, kteří se chtěli vyjádřit k vnímání kvality života v souvislosti s discgolfovým hřištěm jsme získali poměrně silný výzkumný vzorek 800 respondentů. Po vyjmutí odpovědí těch, kteří nebydlí v daném místě, nám zbylo 703 respondentů, jejíž názory jsme reflektovali při vyhodnocování dotazníku.

V tématu enviromentálního prostředí jsme se ptali na vliv discgolfového hřiště na kvalitu životního prostředí. Respondenti odpovídali ve 44,2% pro pozitivní vliv k discgolfu a 11,1% pro negativní vliv. Je zřejmé, že si lidé uvědomují pozitiva propojení sportu s přírodou a berou tento sport, jako prostředek, jak smysluplně trávit čas v přírodě, a tedy pozitiva převažují nad negativy. Dříve neudržované plochy se díky discgolfovému hřišti udržují, hráči se starají o čistotu hřiště a lidé si tak přírodu více užijí. Největší rizika v téhle oblasti bývají na více frekventovaných hřištích a je to především sešlapávání zeleně a riziko zasažení stromu diskem či rušení zvířat. Hráči discgolfu jsou však obecně ohleduplní a snaží se hrát v souladu s přírodou. Na některých hřištích byly vybudované ochranné prvky, které brání přímému zasažení stromu. Tyto prvky (ochranné pletivo, rákosová výplet z rákosu, dřevěné prkno) umístěné podél kmenu stromu bych doporučil na všechny hřiště, kde jsou v blízkosti výhoziště ve směru jamky rizikové stromy, u kterých hrozí zvýšená pravděpodobnost zásahu. Zlepšení čistoty místa po vybudování discgolfového hřiště dokazuje i další výsledek podle kterého si respondenti z 37,8% myslí že se čistota zlepšila a jen 13,4% že se čistota zhoršila. Hřiště jsou často budována s politickým motivem, kdy město či obec discgolfové hřiště vybuduje v rámci své strategie a tím se také zavazuje pro jeho údržbu. Každý sportovec má rád, když na místě, kde sport provádí je чисто a uklizeno. Na některých hřištích můžeme spatřit discgolfisty, kteří hrají discgolfové kolečko, ale přitom mají u sebe pytel na odpadky. Ve chvíli, kdy nějaké odpadky uvidí, tak je seberou s sebou. Generální úklidy na hřišti poté probíhají před velkými turnaji, které se na hřišti odehrávají. Ne na všech discgolfových hřištích jsou přímo přístupné odpadkové koše, doporučení pro praxi je, aby odpadkový koš byl minimálně na začátku a uprostřed hřiště. Jedná se hlavně o hřiště na sjezdovkách, nebo lesní hřiště, kde zatím není vybudovaná potřebná infrastruktura.

Z ekonomického hlediska můžeme sledovat větší návštěvnost místa, kterou vnímá 44% respondentů oproti 38,6%, kteří nárůst návštěvnosti nevnímají. Výrazné oživení prostor je především v odlehlejších lokacích, kde se prostor před vybudováním discgolfového hřiště nevyužíval nijak. V městských parcích tato změna návštěvnosti je méně pozorovatelná.

Téměř jednoznačnou odpověď jsme dostali, když jsme se respondentů ptali, jestli vnímají po vybudování discgolfového hřiště zvýšení možnosti potenciálního finančního zisku. Celých 70,2% si nemyslí, že by hřiště přímo nebo nepřímo zvýšilo možný zisk okolních služeb. Pouze 13% vnímá možnost zvýšení finančního zisku. Discgolfová hřiště jsou často stavěna na odlehlejších místech a v okolí není moc dalších navazujících služeb a pokud ano, tak jich je tam více a těžko se rozpoznává, na co má vliv přímo discgolf. Můžeme si však všimnout, že 40 lidí odpovědělo, „Rozhodně ANO“ to znamená, že nejméně 40 lidem existence discgolfového hřiště nese finanční zisk, nebo znají někoho komu discgolf nepřímo nese zisk. S rostoucí popularitou discgolfu a se zvýšeným počtem discgolfových návštěvníků v dané lokaci můžeme počítat s tím, že zde přijede více lidí, kteří se nají v místní restauraci, nebo více lidí zaplatí za parkování či u placených hřišť za vstup na hřiště. Zatím však není discgolf tolik populární, aby v této oblasti působil výrazné změny.

Z pohledu sociokulturního prostředí nás zajímali otázky sladování pracovního a soukromého života, bezpečnosti, mezilidských vztahů, osobní pohody a občanské angažovanosti. S jistotou můžeme říci, že občané považují za důležité mít možnost sportu (95,4%). Velký rozkvět zažil discgolf právě v období pandemie koronaviru, kdy byl jedna z mála společensky přijatelných sportovních aktivit a lidé se k ní často obraceli. To si také myslí 43,1% respondentů kteří tvrdí, že díky pandemii více lidí začalo hrát discgolf. Nemyslí si to 33,7% dotázaných respondentů. Discgolf byl jeden z mála sportů, na který neměla pandemie vliv, a proto tento sport lidé často volili jako alternativu ke svým běžným koníčkům. V otázkách bezpečnosti můžeme sledovat, že rezidenti po vybudování discgolfu vnímají z 56,6% oživení daného prostoru. Čtvrtina dotázaných 26,3 % oživení prostor nepocítilo. V některých místech, kde místo výrazně oživilo skomírající prostor je patrný velký nárůst discgolfových turistů. Naopak u hustě obydlených oblastech tento nárůst není tolik patrný. Discgolf je ideální pro revitalizaci zanedbaných ploch, protože se prostor smysluplně zaplní aktivitou, která spojuje lidi. Doporučuji stavět discgolf na méně frekventovaných místech, kterým se tak dá nový význam. Pokud stavíme hřiště na frekventovaném místě (jako je třeba park uprostřed města), může docházet ke střetům s místními, kteří jsou na daném místě zvyklí trávit čas piknikem, venčením psa či hraním s dětmi. Discgolf v rukou bezohledných hráčů může být nebezpečnou aktivitou pro kolemjdoucí, nebo pro ty, kteří v místě discgolfového hřiště chtějí trávit čas jinak. S tím souvisí další otázka, která byla respondentům kladena na výskyt sociálně-patologických jevů v dané lokaci. Respondenti v 25,3% odpovídali že pocítují snížení těchto jevů. Zvýšení vnímá 9,9%. Výsledek ukazující snížení sociálně-patologických jevů může úzce souviset právě s oživením prostor, jejímž důsledkem je vyšší frekventovanost

místa a větší pozornost k danému místu občany. Tato frekvencovanost zmírňuje výskyt toxikománie, bezdomovectví a kriminalitu. Důležité téma je osobní pohoda, kterou vnímá pozitivně v souvislosti s discgolfem 41,8% dotázaných (opak vnímá 25,9%). Podobná otázka je na vztahy mezi místními lidmi, kdy 47,5% vnímá zlepšení vztahů a 8,4% zhoršení vztahů. Tato čísla jsou způsobena především tím, že často dochází ke konfrontaci mezi discgolfisty a mezi lidmi, kteří v daném místě venčí své psy. Cinkání košů při úspěšném hodu může rušit místní, kteří bydlí přímo u discgolfového hřiště v sídlišti a někteří lidé se obávají o svou bezpečnost díky riziku trefení diskem. Na druhou stranu je v discgolfu pravidlo č. 1 házet pouze ve chvíli kdy nikoho neohrožují ani neomezují. Dále je to právě discgolf, který je brán jako prostředek sblížení místních lidí formou sportu a často se tak utužuje sousedský kolektiv. Někteří se pak také zapojují do místního dění například pořádáním turnajů. Aktivní zapojení místních vnímá 30,1% a celých 43,5% si myslí, že se místní do discgolfu neangažují. Je to tedy velmi individuální a proto lidé, kteří jsou sportovně založení rádi vyzkouší nový sport a seznámí se s novými lidmi a ti kteří pravidelně nesportují, tak discgolfová hřiště sledují zpovzdálí. Discgolf lidi spojuje, a právě turnaje jsou velmi intenzivní socializační prvek hráčů, kteří se obvykle navzájem neznají. Doporučuji tedy starostům a primátorům, aby podporovali pořádání turnajů a zasloužili se tak o sdružování obyvatel města.

Zdraví člověka bylo téma, které jsme zařadili do poslední části. Většina respondentů (52,2%) si myslí, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí ke sportu oproti 31,3%, kteří si myslí opak. Lidé z 69,8% vidí v discgolfu benefit pohybové aktivity a pouze 11,2% si myslí, že discgolf nemá vliv na zdraví člověka. Pohybová aktivita není u discgolfu intenzivní, ale je dlouho trvající. U chůze mezi jednotlivými hody nachodíme spoustu kilometrů a často si neuvědomujeme, jakou vzdálenost jsme překonali, protože je naše pozornost upřena na hru. Chůze je nejpřirozenější forma pohybu, a proto může být discgolf doporučen, jako prevenci vzniku civilizačních chorob (obezita nebo cukrovka).

Tento výzkum přinesl spoustu zajímavých poznatků a potvrdil že informace, které o discgolfu víme, vnímají také lidé, kteří v dané lokaci v blízkosti discgolfového hřiště žijí. Česká republika se svým pokrytím přibližuje Americe, severským státům a některým ostrovním státům (Hawaii, Island), kde se tento sport stal komunitním sportem a kde tento sport každý zná. K přijetí discgolfu v České republice většinou obyvatel však ještě vede dlouhá cesta a máme se ještě ve stavění discgolfových hřišť na vhodných místech od světa co učit. Systém soutěží v ČR je poměrně pestrý, nesmíme však zapomínat, že především v tomto sportu jde o radost ze hry a nic se nevyrovná tomu, když si může parta kamarádů vyčistit hlavu po dlouhém dni na hezkém discgolfovém hřišti. Někteří radní obcí a měst ve kterých je vybudováno

discgolfové hřiště projevili z tohoto dotazníku zájem o zpětnou vazbu residentů na hřiště v jejich lokaci. Na konci dotazníku jsem uváděl, že tyto informace zašlu všem, kteří o ně požádají. Další výzkum by se mohl zabývat tím, jak tito radní reagovali na zaslanou zpětnou vazbu a jestli se díky tomuto výzkumu něco změnilo.

Závěr

Ke splnění cíle diplomové práce jsme použili metodu dotazníkového šetření, užili jsme kvalitativní metodu při vyhledávání domácích i zahraničních výzkumů, vědeckých článků a publikací, které jsem použil v části přehledu poznatků. Kvantitativní metodu jsme užili při užití dotazníku, na který odpovídali respondenti jejíž data jsme zpracovali a zjistili potřebné výsledky. Cílem práce bylo zjistit vnímání kvality života rezidentů, kteří žijí v blízkosti discgolfového hřiště v souvislosti s discgolffem. Těchto cílů jsme dosahovali tak, že jsme si kladli 4 základní výzkumné otázky a to, jak ovlivňuje existence discgolfového hřiště a hra discgolfu enviromentální, ekonomické a sociokulturní prostředí a zdraví člověka. Zjistili jsme, že má discgolf v oblasti enviromentálního vlivu pozitivní dopady, a to především tím, že je místo, kde se nachází discgolfové hřiště čistější, udržovanější a kultivovanější než před stavbou discgolfového hřiště. Z negativních vlivů v této oblasti je to především vyšlapávání cest a riziko poškození zeleně nesprávně odhozeným diskem. Z ekonomického hlediska je z celkového počtu dotázaných více lidí, kteří si všímají zvýšeného počtu návštěvníků daného místa po stavbě discgolfového hřiště. Zvýšený počet návštěvníků však dle respondentů neměl vliv na nárůst finančního přínosu pro danou lokaci (restaurace, parkování, nákup sportovních pomůcek, další navazující služby). V oblasti vlivu na sociokulturní prostředí jsme dle odpovědí zjistili, že je pro rezidenty důležité mít možnost sportu v dané lokaci. Většina dotázaných uvedla, že díky pandemii koronaviru lidé začali více hrát discgolf a že stavba discgolfového hřiště oživila daný prostor. Dotázaní residenti také díky discgolfu pocítují snížení sociálně-patologických jevů v dané lokaci. Většina dotázaných residentů také zmiňuje, že se v dané lokaci zlepšili vztahy mezi lidmi a že vnímají větší osobní pohodu. Angažovanost místních do discgolfu však není vnímána většinou dotázaných. V poslední oblasti zdraví člověka jsme zjistili, že dle názoru většiny respondentů přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí ke sportu. Z dotázaných residentů většina uvádí, že discgolf má vliv na jejich zdraví. Díky zodpovězení všech výzkumných otázek můžeme konstatovat, že cíl práce byl splněn.

Summary

To achieve the aim of the thesis, we have used the questionnaire survey method and we used the qualitative method for searching and subsequent presentation of domestic and foreign research, scientific articles, and publications. We used the quantitative method when using the questionnaire, which was answered by the respondents whose data we processed and found the necessary results. The study aimed to determine the perceived life quality related to disc golf of the residents who live near disc golf courses. We have achieved that by asking four basic research questions, namely how the existence of a disc golf course and the playing of disc golf affects one's environmental, economic, socio-cultural environment, and health. We found that disc golf has had a positive impact on the environment, primarily by making the area where the disc golf course is located cleaner, better maintained, and more cultivated than before its construction. The negative impacts associated with the areas included trampled paths and the risk of damage to the greenery caused by improperly thrown discs. From the economic point of view, among the total number of respondents, there are more people who notice an increased number of visitors to the location after the disc golf course was built. However, according to the respondents, the increased number of visitors has not affected the profit of the location (restaurants, parking, purchase of sports equipment, other related services) significantly. In terms of the social-cultural impact, according to the responses, we found that it is important for residents to have the opportunity to play sports in the given location. Most respondents stated that due to the coronavirus pandemic, people have started to play more disc golf and that the construction of the disc golf course has revitalized the area. The interviewed residents also perceived a reduction in social pathologies in the location thanks to disc golf. Most of the interviewed residents also mention that relationships between people have improved in the location and that they perceive greater personal well-being, however, the involvement of residents in disc golf is not perceived by the majority. In the final area of human health, we found that according to most respondents, the presence of the disc golf course has encouraged people in the area to engage in the sport. Of the residents interviewed, the majority reported that disc golf had an impact on their health. By answering all the research questions, we can conclude that the objective of the study has been met.

Referenční seznam

- Bednář, M. (2013). TEMA. KVALITA a CENA. ISO 9000 je normou nejen o řízení kvality, ale i o kvalitě řízení organizace—PDF Free Download. Adoc.Pub. Získáno 11. březen 2022, z <https://adoc.pub/tema-kvalita-a-cena-iso-9000-je-normou-nejen-o-izeni-kvality.html>
- Bielka, V. (2018). Discgolf. Magisterská práce
- Burckhardt, C. S., & Anderson, K. L. (2003). The Quality of Life Scale (QOLS): Reliability, Validity, and Utilization. *Health and Quality of Life Outcomes*, 1, 60. <https://doi.org/10.1186/1477-7525-1-60>
- Constitution of the World Health Organization (2021). Získáno 21. listopad 2021, z <https://www.who.int/about/governance/constitution>
- Lindström (2020). Lindström – Czech Republic. „Čistota“ není automaticky totéž co „hygiena“ Získáno 12. duben 2022, z <https://lindstromgroup.com/cz/frontpage/clean-does-not-equal-hygienic/>
- Davis, T., (2019). What Is Well-Being? *Definition, Types, and Well-Being Skills* | *Psychology Today*. Získáno 22. listopad 2021, z <https://www.psychologytoday.com/us/blog/click-here-happiness/201901/what-is-well-being-definition-types-and-well-being-skills>
- DGC Wild Eagles (2022) *DiscGolfPark Králíky – Informace a mapa hřiště*. Získáno 5. duben 2022, z <http://wildeagles.cz/discgolfpark-kraliky/>
- Disc Golf Association (2021). *Disc golf history*. Získáno 22. 10. 2021, z <https://discgolf.com/disc-golf-education-development/disc-golf-history/>
- DiscGolf club Hunters (2021) *Pravidla*. Získáno 22. 10. 2021, z <http://www.discgolf-hunters.com/cs/pravidla/>
- DiscGolf hřiště (2017). *Realizace discgolfových hřišť*. Získáno 18. 11. 2021, z

<http://files.freestylefrisbee.cz/200010901-9b2a19c240/Discgolf%C3%A1%20h%C5%99i%C5%A1%C4%9B%20-%20bro%C5%BEura.pdf>

Eastham, S. L. (2015). DISC GOLF: Teaching a lifetime activity. *Strategies*, 28(6), 3-8. Retrieved from <https://www.proquest.com/scholarly-journals/disc-golf-teaching-lifetime-activity/docview/1756232430/se-2?accountid=16730>

Greenway T. (2003) *A biomechanical analysis of the backhand disc golf drive for distance*. Bachelor of General Studies Lamar University Beaumont, Texas. Získáno 3. 11. 2021, z https://shareok.org/bitstream/handle/11244/9746/Greenway_okstate_0664M_2255.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Gregoire, M. (2016). PDGA Tour Event Levels & Tiers [Text]. Professional Disc Golf Association. <https://www.pdga.com/td/events-guide>

Gurková, E. (2011). *Hodnocení kvality života – Pro klinickou praxi a ošetrovatelský výzkum*. Praha: Grada ISBN: 978-80-247-3625-9

History of the Disc | ODSA. (2022). Získáno 10. březen 2022, z <https://www.ontariodiscsports.ca/about/history-of-the-disc-ultimate-and-disc-golf>

Hrajdiscgolf (2013). *Hraj discgolf a buď sám sebou!* Získáno 24. 10. 2021, z <https://hrajdiscgolf-blog.tumblr.com/post/39653980419/pravd%C4%9Bpodobn%C3%A1-historie-frisbee-a-vznik>

Charvát, M., & Sekot, A., (2014). *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-7410-1.

iDiscgolf.cz (2021) *Discgolfové turnaje*. Získáno 10. 11. 2021, z <https://www.idiscgolf.cz/turnaje>

- Idnes.cz (2015). *Boom discgolfu zasáhl i jižní Moravu. Hrají ho děti i důchodci*. Získáno 4.11.2021, z https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/tajemne-kose-rostou-v-praze-jako-houby-po-desti-seznamte-se-s-discgolfem-20180818.html
- Informační centrum pro mládež (2021). *Sociálně-patologické jevy – Město Český Brod*. Získáno 22. listopad 2021, z <https://www.cesbrod.cz/item/socialne-patologicke-jevy>
- Innovastore (2015). *Disc types – Putters, mid-range discs and drivers*. Získáno 8. 11. 2021, z <https://www.innovastore.net/page/12/>
- Kmošek, P. (2018). *Osobní pohoda (well being)*. Petr Kmošek. Získáno 21. listopad 2021, z <https://www.kmosek.com/slovník/pojem/osobni-pohoda-well-being/>
- Koncepce podpory sportu a pohybu (2021). Získáno 31. březen 2022, z https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/24_/24763/Koncepce-podpory-sportu-a-pohybu-komunikacni-verze.cs.pdf
- Krajíčková, A. (2018). *VLIV CESTOVNÍHO RUCHU NA SOCIOEKONOMICKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ PROSTŘEDÍ MALTY: VNÍMÁNÍ MLADÝCH*. Geografické informácie, 13.Ligy | iDiscgolf.cz. (b.r.). Získáno 29. březen 2022, z <https://idiscgolf.cz/ligy>
- Kudy z nudy (2021). *Mistrovství Evropy v discgolfu*. Získáno 4. 11. 2021, z <https://www.kudyznudy.cz/akce/edgf-mistrovstvi-evropy-v-discgolfu>
- Leung, Y.-F., Walden-Schreiner, C., Matisoff, C., Naber, M., & Robinson, J. (2013). A two-pronged approach to evaluating environmental concerns of disc golf as emerging recreation in urban natural areas. *Managing Leisure*, 18(4), 273–285. <https://doi.org/10.1080/13606719.2013.809181>
- Macháč, R. (2021). *Co je to udržitelnost, jak ji správně uchopit a co pro ni udělat?* Získáno 20. 4. 2022, z <https://inteligentnisvet.cz/clanky/co-je-to-udrzitelnost-jak-ji-spravne-uchopit-a-co-pro-ni-udelat>

- Mühlpachr, P. (2005). *Měření kvality života jako metodologická kategorie*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove Filozofická fakulta. ISBN 80-8068-425-1
- Kalabus, R. (2021). Výzkum postojů rezidentů k dopadům aktivních forem cestovního ruchu v destinaci Bike resort Valašsko.
- McGINN, D. (2021). How disc golf became the pandemic's ultimate game. The Globe and Mail Retrieved from <https://www.proquest.com/newspapers/how-disc-golf-became-pandemics-ultimate-game/docview/2537060970/se-2?accountid=16730>
- Nelson, J. T., Jones, R. E., Runstrom, M., & Hardy, J. (2015). Disc Golf, a Growing Sport: Description and Epidemiology of Injuries. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*. <https://doi.org/10.1177/2325967115589076>
- Novák, P. (2012). *Koncepce rozvoje discgolfu v České republice*. Magisterská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury. Vedoucí práce Jiří Skoumal. Nepublikovaná publikace.
- Oficiální pravidla discgolfu (2018). Dokument ve formátu PDF. Získáno 22. 10. 2021, z <https://www.idiscgolf.cz/download/PDGA-rules.pdf>
- Oldakowski, R., & Mcewen, J. W. (2013). Diffusion of Disc Golf Courses in the United States. *Geographical Review*, 103(3), 355–371. <https://doi.org/10.1111/j.1931-0846.2013.00003.x>
- Palatková, M. (2011). *Marketingový management destinací*. Praha: Grada Publishing
- PDGA (2021). *Brief History of Disc Golf and the PDGA*. Získáno 24. 10. 2021, z <https://www.pdga.com/history>
- PDGA 1 (2021). *PDGA Player Statistics*. Získáno 5. 11. 2021, z <https://www.pdga.com/players/stats>
- Peroutka, J. (2017) Discgolf a fotbalgolf jako moderní pohybové aktivity. Diplomová práce.

Piecha J. (2013). *Velikost fyzického zatížení při discgolfu a působení discgolfu na zdraví*.
Bakalářská práce.

Plán rozvoje sportu Sezemice 2021–2026 (2021). Získáno 5. duben 2022, z
https://sezemice.cz/wp-content/uploads/2021/09/Plan_rozvoje_sportu.pdf

Plán rozvoje sportu a sportovišť Králíky 2021–2024 (2021). Získáno 5. duben 2022, z
<https://www.kraliky.eu/data/ext-11718.pdf>

Powell, M. L., & Newgent, R. A. (2008). Disc Golf Play: Using Recreation to Improve
Disruptive Classroom Behaviors. *Journal of School Counseling*, 6(2).

Prerov.eu (2022). *Životní prostředí*. Město Přerov. Získáno 21. březen 2022, z
<http://prerov.eu/cs/magistrat/zivotni-prostredi/>

Prodiscgolf.cz (2022). *Discgolfové disky*. Získáno 8. 11. 2021, z
<https://www.prodiscgolf.cz/disky>

Professional Disc Golf Association (2016). In Hoover's Company Profiles.

Professional Disc Golf Association (2018). *2018 PDGA Year-End Demographics*. Dokument
ve formátu PDF. Získáno 11. 3. 2022, z
https://www.pdga.com/files/2018_pdga_yearend_demogrpahics.pdf

Quality of life indicators – Measuring quality of life. (2020). Získáno 11. prosinec 2021, z
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Quality_of_life_indicators_-_measuring_quality_of_life

Rahbek, M. A., & Nielsen, R. O. (2016). Injuries in Disc Golf – a Descriptive Cross-Sectional
Study. *International Journal of Sports Physical Therapy*, 11(1), 132–140.

Redlich, T. (2021). *DISCGOLF Zpátky k základům*, druhé vydání, Art d – Grafický atelier Černý s.r.o, Praha 2020, ISBN 978-80-87368-13-8

Rončák, M., (2018), Jak vnímají overtourismus samotní turisté? COT Business

Rončák, M., (2021). Porozumění měnícím se návykům turistů a postojům rezidentů bude klíčové pro další úspěch rozvoje destinace. CELYOTURISMU.CZ. <https://celyoturismu.cz/porozumeni-menicim-se-navykum-turistu-a-postojum-rezidentu-bude-klicove-pro-dalsi-uspech-rozvoje-destinace/>

Sekot, A. (2008). Sociologické problémy sportu. Grada Publishing a.s.

Soutěžní řád České asociace discgolfu (2020). Dokument ve formátu PDF. Získáno 22. 10. 2021, z https://www.idiscgolf.cz/download/SR2020_v2.pdf

Strategický plán rozvoje města Olomouce (2017). Získáno 31. březen 2022, z https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/24_/24763/strateg-plan-rozvoje.cs.pdf

Plníme programové prohlášení rady města 2018–2022 (2021). První poločas. *Udržitelná mobilita*. Dokument ve formátu PDF. Získáno 20. duben 2022, z https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/23_/23530/plnime-pp-rmo-2018-2022.cs.pdf

Šustek, T. (2022). *Základy techniky discgolfového hodu pro začínající hráče*. Získáno 10. 11. 2021, z <https://docplayer.cz/139390463-Zakladny-techniky-discgolfoveho-hodu-pro-zacinajici-hrace-autor-tomas-sustek.html>

Trendafilova, S. A., & Waller, S. N. (2011). Assessing the ecological impact due to disc golf. *International Journal of Sport Management, Recreation and Tourism*, 8, 35–64. https://doi.org/https://www.ijsmart.eu/onlinepic/vol8_c%20Trendafilova.pdf

UDisc (2022). *The App for Disc Golfers*. Courses. Získáno 3. 11. 2021, z <https://udisc.com/courses>

US Open (2021). *Prize Money*. Získáno 5. 11. 2021, z https://www.usopen.org/en_US/visit/prize_money.html

Ultimo (2021). *Discgolfová hřiště v ČR*. Získáno 24. 10. 2021, z <https://www.ultimo.cz/discgolfovy-radce/mapa-discgolfovych-hrist/>

Ultimo 1 (2021). *Pravidla DiscGolfu*. Získáno 4. 11. 2021, z <https://www.ultimo.cz/discgolfovy-radce/pravidla-discgolfu/>

Ultimo 2 (2021). *Pravidla DiscGolfu*. Získáno 4. 11. 2021, z <https://www.ultimo.cz/discgolfovy-radce/discgolf/>

Urbánek, T. (2013). *Oficiální pravidla discgolfu*.

Vaidya, H. & Chatterji, T. (2020). SDG 11 Sustainable Cities and Communities. *In Actioning the Global Goals for Local Impact* (pp. 173–185). Springer, Singapore.

Wermund, B. (2012). Tree danger closes disc golf course. Austin American Statesman Retrieved from <https://www.proquest.com/newspapers/tree-danger-closes-disc-golf-course/docview/1008877474/se-2?accountid=16730>

Woods, J. (2019). Using Social Media to Estimate the Size and Demographic Characteristics of Hard-to-Reach Sport Communities: The Case of Disc Golf. *International Journal of Sport Communication*, 12(1), 36–54.

World Health Organization (2012). *World Health Organization quality of life (WHOQOL) User manual*.

Wilcox J. (2015). *An assessment of the relevance of landscape architecture and discgolf*. Získáno 8. 11. 2021, z <https://krex.k-state.edu/dspace/bitstream/handle/2097/20343/JoshuaWilcox2015.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Zákon č. 17/1992 Sb. (2017). Zákony pro lidi. Zákon č. 17/1992 Sb. Získáno 11.11.2021, z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17>

Zákon č. 115/2001 Sb. (2022). 115/2001 Sb. Zákon o podpoře sportu. Zákony pro lidi. Získáno 12. prosinec 2021, z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>

ZOUBKOVÁ, Ivana a MOULISOVÁ, Marcela. Kriminologie a prevence kriminality. Vyd. 1. Praha: Armex, 2004. 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

Žena.cz (2021). Zapomněli jsme na nejzdravější pohyb, nic nestojí a výrazně podporuje imunitu. *Žena.cz, magazín pro ženy*. Získáno 12. duben 2022, z <https://zena.aktualne.cz/zdravi/chuze-je-nejzdravejsi-zpusob-pohybu-podporuje-imunitu-a-zaze/r~1b1a0304153011eb9d74ac1f6b220ee8/>

Život v regionech (2022). Kvalita života. Získáno 24. duben 2022, z <https://www.zivotvregionech.cz/metodika/>

Obrázkové zdroje:

Obrázek č.1 *Hra discgolfu*. Zdroj: Valašská Discgolfová Liga

Obrázek č.2 *Výhoz disku „Backhandem“*. Zdroj: Valašská Discgolfová Liga

Obrázek č.3 *Mapa discgolfových hřišť v ČR*. Zdroj: UDisc.com

Obrázek č.4: *Mapa discgolfových hřišť ve světě*. Zdroj: UDisc.com

Obrázek č.5: *Záseky v kůře způsobeny nesprávně vyhozenými disky*. Zdroj: Bc. Doležel Robin

Obrázek č.6: *Pohled na ochranný štít stromů*. Zdroj: Bc. Doležel Robin

Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazník, který byl využit pro sběr dat.

Vliv discgolfu na vnímání kvality života v obcích a městských částech.

Tento dotazník je pro ty, kteří již někdy discgolf hráli, nebo ty, kteří se v prostorách hřiště někdy pohybují (vycházka s dětmi, venčení psa, jiná aktivita). Během tohoto krátkého dotazníku se snažíme zjistit, jestli přítomnost discgolfového hřiště v obci, nebo ve vybrané lokaci zvýšila úroveň kvality života a v jakých oblastech.

Účast na výzkumu je dobrovolná. Vaše data budou zpracovávána anonymně a uchovávána s plnou ochranou důvěrnosti dle platných zákonů ČR.

Vyplnění dotazníku Vám zabere asi 4 minuty.

marismyn@gmail.com (nesdíleno) [Přepnout účet](#)

***Povinné pole**

Discgolfový koš

Kdo vyplňuje tento dotazník?

☐ Jsem hráč discgolfu.

☐ Jsem občan žijící v místě, kde je vybudováno discgolfové hřiště.

☐ Jiné: _____

Jak často hrajete discgolf?

☐ Hrávám velmi často (vícekrát za týden)

☐ Hrávám pravidelně (jednou týdně až jednou měsíčně)

☐ Hrávám příležitostně (asi jednou za čtvrt roku)

☐ Discgolf jsem hrál/a párkrát v životě

☐ Discgolf jsem nikdy nehrál/a

Nyní zvolte jedno discgolfové hřiště o kterém se budeme v tomto dotazníku bavit (na kterém hrajete nejčastěji, které je pro Vás nejbližší, nebo si vyberte jiný důvod). Označme jej jako "domácí hřiště". *

Vyberte

V jakém kraji leží Vámi vybrané "domácí" discgolfové hřiště? *

Vyberte

Kolik obyvatel má město / vesnice / oblast s DG hřištěm a jeho blízké okolí, které jste zvolili jako "domácí hřiště"? *

☐ méně než 3.000

☐ 3.000 - 5.000

☐ 5.000 - 10.000

☐ 10.000 - 20.000

☐ 20.000 - 50.000

☐ 50.000 - 100.000

☐ 100.000 - 300.000

☐ 300.000 a více

Žijete v místě discgolfového hřiště? (do 5km)

☐ ANO

☐ Ne

[Další](#) [Vymazat formulář](#)

Část 1

Vliv discgolfu na vnímání kvality života v obcích a městských částech.

marismyn@gmail.com (nesdíleno) [Přepnout účet](#)

***Povinné pole**

Názor na Vaše domovské hřiště

V druhé části dotazníku se budeme ptát na Váš názor ohledně hřiště, které jste zvolili jako "domácí hřiště". Pokud nevíte, jak odpovědět na otázku, tak zvolte prostřední neutrální variantu - tedy možnost (č. 3).

Myslíte si, že lidé začali v době pandemie koronaviru hrát více discgolf? *

Rozhodně ANO ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Rozhodně NE

Jaký vliv má existence discgolfového hřiště a hra discgolfu na kvalitu místního životního prostředí? *

Pozitivní ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Negativní

Zde můžete uvést příklad, jak podle vás discgolf ovlivňuje životní prostředí.

Vaše odpověď: _____

Když porovnáte čistotu místa, kde stojí discgolfové hřiště před jeho výstavbou a nyní (množství odpadků, upravenost terénu), tak se čistota: *

Rozhodně zlepšila ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Rozhodně zhoršila

Je prostor, ve kterém se nachází discgolfové hřiště více využíván? (chodí tam více lidí, než před jeho stavbou? oživilo discgolfové hřiště prostor?) * 1 2 3 4 5 Rozhodně ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Rozhodně NE	Co podle Vás (v souvislosti s hrou discgolfu) má vliv na mezilidské vztahy v dané lokaci? Vaše odpověď _____
Snížil se (po vybudování discgolfového hřiště) v daném místě výskyt sociálně-patologických jevů, nebo se zvýšil? (kriminálnita, toxikomanie, vandalismus, bezdomovectví). * 1 2 3 4 5 Snížil - Méně sociálně-patologických jevů (více bezpečno) ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zvýšil - Více sociálně-patologických jevů (méně bezpečno)	Angažují se místní obyvatelé do discgolfového dění? (pořádání či účast na turnajích, péče o discgolfové hřiště, atd...) * 1 2 3 4 5 ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ NE
Je pro Vás důležité, aby měli občané možnost sportu? * ☐ Je to velmi důležité ☐ Je to důležité ☐ Nevím, je mi to jedno ☐ Není to důležité	Myslíte si, že existence discgolfového hřiště zapříčinila to, že do dané lokace přijíždí více lidí z okolí? * 1 2 3 4 5 Rozhodně ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Rozhodně NE
Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště motivovala lidi v jeho okolí více ke sportu? * 1 2 3 4 5 Rozhodně ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Rozhodně NE	Myslíte si, že vybudování discgolfového hřiště zvýšilo finanční zisk pro danou lokaci (větší prodej občerstvení, suvenýrů, sportovních pomůcek, atd...)? * 1 2 3 4 5 Rozhodně ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Ne, to si nemyslím.
Má podle Vás hraní discgolfu pozitivní vliv na zlepšení zdraví? * 1 2 3 4 5 Rozhodně MÁ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Rozhodně NEMÁ	Jaký význam pro Vás osobně má existence discgolfového hřiště? * ☐ Žádný. ☐ Sportovní aktivita, která je v rovnováze s přírodou. ☐ Zlepšení sportovních možností v daném místě. ☐ Mohu zde provozovat aktivitu, která je zdarma a nenáročná na vybavení (stačí disk). ☐ Mohu zde provozovat sport, který mohou hrát společně děti, dospělí i senioři (profici i amatéři). ☐ Díky discgolfu se mohu seberealizovat a překonávat sebe sama. ☐ Zvýšený počet discgolfových turistů, mi může nést různé benefity. ☐ Discgolf je pro mne možnost pravidelného pohybu. ☐ Díky discgolfu jsem našel nové přátele. ☐ Jiné: _____
Myslíte si, že přítomnost discgolfového hřiště zlepšuje osobní pohodu místních lidí? * 1 2 3 4 5 Rozhodně ANO ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Rozhodně NE	S kým nejčastěji hrajete discgolf? * ☐ Nejčastěji hrají sám/sama. ☐ Nejčastěji hrají s rodinou. ☐ Nejčastěji hrají s kamarády. ☐ Nejčastěji hrají se svým klubem (jsou to také mí kamarádi). ☐ Discgolf nehraji. ☐ Jiné: _____
Myslíte, že hra discgolfu přispívá v dané lokaci k lepším mezilidským vztahům, nebo je zhoršuje? - "společenský duch" * 1 2 3 4 5 Zlepšuje vztahy ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zhoršuje vztahy	Zpět Další Vymazat formulář

Část 2

Vliv discgolfu na vnímání kvality života v obcích a městských částech.

 marismyn@gmail.com (nesdíleno) [Přepnout účet](#)

***Povinné pole**

Téměř hotovo, děkujeme za vyplnění dotazníku, teď jen odeslat.

Vaše odpovědi budou mít významný přínos pro rozvoj discgolfu v ČR. Máme na Vás posledních pár otázek.

Pro zařazení do statistik bychom rádi znali Váš přibližný věk a pohlaví. Jsem: *

☐ Muž
 ☐ Žena

Váš věk je v rozmezí: *

Jak jste se o discgolfu dozvěděli?

☐ Viděl/a jsem discgolfové hřiště.
 ☐ Reklama na sociálních sítích (Facebook, Instagram, atd...)
 ☐ Reklama na internetu obecně.
 ☐ Od lidí, které znám.
 ☐ Jiné:

Je něco dalšího, týkajícího se discgolfového hřiště, co byste chtěli zmínit? (Např. tip jak zlepšit kvalitu hřiště)

Považujete stavbu DG hřiště za významný přínos pro danou lokaci? *

☐ ANO
 ☐ Ne

Odesláním tohoto dotazníku souhlasíte se sdílením výše uvedených informací v diplomové práci. Děkujeme za přízeň. Student Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, Bc. Marek Mynář. Ať to lítá!

Pokud budete chtít, můžete zde zanechat email, na který Vám po dokončení výzkumu zašleme jeho výsledky.

Část 3